

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV KADENCJA**

Warszawa, dnia 27 czerwca 2001 r.

Druk nr 684

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pani
Alicja GRZEŚKOWIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Pani Marszałek do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 111. posiedzeniu w dniu 21 czerwca 2001 r. ustawę o działalności ubezpieczeniowej.

Z poważaniem

(-) Maciej Płażyński

USTAWA
z dnia 21 czerwca 2001 r.

o działalności ubezpieczeniowej

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa warunki wykonywania działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych, zasady wykonywania zawodu aktuarium, organizację i zasady sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego, zasady organizacji i funkcjonowania ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego oraz zasady funkcjonowania Rzecznika Ubezpieczonych.

Art. 2.

Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) biuro narodowe - biuro narodowe w rozumieniu ustawy z dnia ... o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. Nr ..., poz. ...),
- 2) główny oddział - oddział, w rozumieniu ustawy - Prawo działalności gospodarczej, zakładu ubezpieczeń z państwa nie będącego państwem członkowskim Unii Europejskiej,
- 3) koasekuracja - umowa ubezpieczenia, na podstawie której co najmniej 2 zakłady ubezpieczeń zobowiązują się do spełnienia określonego świadczenia w przypadku zajścia, przewidzianego w umowie, zdarzenia losowego,
- 4) krajowy zakład ubezpieczeń - zakład ubezpieczeń z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej,
- 5) oddział - oddział, w rozumieniu ustawy - Prawo działalności gospodarczej, zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- 6) podmiot dominujący - podmiot:

- a) który dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy lub w zarządzie zakładu ubezpieczeń (podmiotu zależnego), także na podstawie porozumień zawartych z innymi osobami, lub
  - b) który będąc akcjonariuszem zakładu ubezpieczeń (podmiotu zależnego), jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków jego organów zarządzających lub nadzorczych, lub
  - c) którego więcej niż połowa członków zarządu zakładu ubezpieczeń (podmiotu zależnego) jest jednocześnie członkami zarządu lub osobami pełniącymi funkcje kierownicze podmiotu dominującego lub będącego z nim w stosunku zależności, lub
  - d) który ma decydujący wpływ na działalność zakładu ubezpieczeń (podmiotu zależnego), będąc jego akcjonariuszem, na podstawie umowy z tym zakładem albo na podstawie postanowień statutu, lub
  - e) który jest akcjonariuszem zakładu ubezpieczeń (podmiotu zależnego) a większość członków organów zarządzających lub nadzorczych podmiotu zależnego, którzy sprawowali swoje funkcje w ciągu roku obrotowego lub w poprzednim roku obrotowym do chwili sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, została powołana w drodze wykonywania prawa głosu przez ten podmiot,
- 7) swoboda świadczenia usług ubezpieczeniowych - możliwość wykonywania działalności ubezpieczeniowej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej przez zakład ubezpieczeń, którego siedziba znajduje się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z zachowaniem warunków przewidzianych w ustawie,
  - 8) reprezentant do spraw roszczeń - reprezentant do spraw roszczeń w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
  - 9) ubezpieczeniowa grupa kapitałowa - co najmniej 2 zakłady ubezpieczeń powiązane ze sobą,
    - 10) zagraniczny fundusz gwarancyjny - podmiot, którego siedziba znajduje się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gwarantujący zaspokojenie roszczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w przypadku niespełnienia obowiązku ubezpieczenia lub nieustalenia sprawcy szkody,
    - 11) zagraniczny zakład ubezpieczeń - przedsiębiorca zagraniczny, w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193), wykonujący działalność ubezpieczeniową,
    - 12) zakład ubezpieczeń - przedsiębiorca wykonujący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej według zasad określonych w ustawie,
  - 13) zakład ubezpieczeń powiązany - zakład ubezpieczeń, który posiada akcje lub udziały albo prawa z akcji lub udziałów w innym zakładzie ubezpieczeń lub jakiegokolwiek inne uprawnienia o charakterze właścicielskim zapewniające co najmniej 20% głosów na walnym zgromadzeniu lub co najmniej 20% kapitału, lub zakład ubezpieczeń wobec którego inny zakład ubezpieczeń posiada takie uprawnienia,

- 14) zdarzenie losowe - niezależne od woli ubezpieczającego zdarzenie przyszłe i niepewne, którego nastąpienie powoduje uszczerbek w dobrach osobistych lub w dobrach majątkowych albo zwiększenie potrzeb majątkowych po stronie ubezpieczającego lub innej osoby objętej ochroną ubezpieczeniową.

Art. 3.

1. Przez działalność ubezpieczeniową rozumie się wykonywanie czynności ubezpieczeniowych związanych z oferowaniem i udzielaniem ochrony na wypadek ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych.
2. Zakład ubezpieczeń nie może wykonywać innej działalności poza działalnością ubezpieczeniową i działalnością bezpośrednio z nią związaną, z zastrzeżeniem ust. 6.
3. Czynnościami ubezpieczeniowymi, o których mowa w ust. 1, są:
  - 1) zawieranie umów ubezpieczenia, umów reasekuracji oraz umów gwarancji ubezpieczeniowych lub zlecanie ich zawierania uprawnionym pośrednikom ubezpieczeniowym, w rozumieniu ustawy z dnia ... o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz.U. ..., poz. ...), a także wykonywanie tych umów,
  - 2) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania i inne świadczenia należne z tytułu umów, o których mowa w pkt 1,
  - 3) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z umów, o których mowa w pkt 1,
  - 4) ustalanie składek i prowizji należnych z tytułu zawieranych umów, o których mowa w pkt 1, oraz ich egzekwowanie,
  - 5) ustanawianie, w drodze czynności cywilnoprawnych, zabezpieczeń rzeczowych lub osobistych, jeśli są one bezpośrednio związane z zawieraniem umów, o których mowa w pkt 1,
  - 6) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych oraz w umowach gwarancji ubezpieczeniowych,
  - 7) przejmowanie i zbywanie przedmiotów lub praw nabytych przez zakład ubezpieczeń w związku z wykonywaniem umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej,
  - 8) prowadzenie kontroli przestrzegania przez ubezpieczających, zastrzeżonych w umowie lub w ogólnych warunkach ubezpieczeń, obowiązków i zasad bezpieczeństwa odnoszących się do przedmiotów objętych ochroną ubezpieczeniową,

- 9) prowadzenie postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych odnoszących się do wierzytelności ubezpieczającego mających bezpośredni wpływ na zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, z tytułu umów, o których mowa w pkt 1,
  - 10) lokowanie środków zakładu ubezpieczeń,
  - 11) ustalanie przyczyn i okoliczności wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli wykonywane jest przez zakład ubezpieczeń,
  - 12) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia lub umów gwarancji ubezpieczeniowych, jeżeli wykonywane jest przez zakład ubezpieczeń,
  - 13) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli wykonywane jest przez zakład ubezpieczeń,
  - 14) czynności zapobiegania powstawaniu albo zmniejszeniu skutków wypadków ubezpieczeniowych lub finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego, jeżeli są one wykonywane przez zakłady ubezpieczeń,
  - 15) wykonywanie innych czynności przewidzianych w przepisach innych ustaw.
4. Zakład ubezpieczeń może zlecać wykonanie czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 3, 6-13 i 15, innym podmiotom. Czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 3, 6-13 i 15, wykonywane przez te podmioty traktowane są jak czynności ubezpieczeniowe, w zakresie w jakim wykonywane są w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń.
  5. Czynności, o których mowa w ust. 3 pkt 9, 11 i 12, uważa się za czynności ubezpieczeniowe także wtedy, gdy ich wykonania podejmuje się zakład ubezpieczeń na wniosek innego zakładu ubezpieczeń, Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych lub osoby uprawnionej z tytułu umów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, nawet jeżeli umowy te są zawarte z innym zakładem ubezpieczeń.
  6. Zakład ubezpieczeń może wykonywać działalność akwizycyjną na rzecz otwartych funduszy emerytalnych, zgodnie z przepisami o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Rozdział 2

Zasady wykonywania działalności ubezpieczeniowej

Art. 4.

1. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Działalność ubezpieczeniową wykonuje zakład ubezpieczeń i reasekuracji albo zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.
3. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek używania w nazwie lub firmie wyrazów „towarzystwo ubezpieczeń”, „zakład ubezpieczeń”, „zakład ubezpieczeń i reasekuracji”, „towarzystwo

ubezpieczeń i reasekuracji”, „zakład reasekuracji” lub „towarzystwo reasekuracji”. Nazwa lub firma zakładu ubezpieczeń może zawierać skrót składający się z pierwszych liter wyrazów, o których mowa w zdaniu pierwszym.

Art. 5.

Zakład ubezpieczeń może wykonywać działalność ubezpieczeniową wyłącznie w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Art. 6.

1. Zakład ubezpieczeń nie może wykonywać jednocześnie działalności w dziale I załącznika do ustawy „Ubezpieczenia na życie” oraz w dziale II załącznika do ustawy „Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe”.
2. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność w dziale I załącznika do ustawy używa w nazwie lub firmie wyrazy wyróżniające ten rodzaj działalności.

Art. 7.

1. Spory wynikające z umów ubezpieczenia rozpatrują sądy właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego do odszkodowania lub innego świadczenia.
2. Do czasu przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, przepisu ust. 1 nie stosuje się do podmiotów zagranicznych.

Art. 8.

1. Krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń, wykonujący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, staje się członkiem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych.
2. Krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, staje się członkiem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 9.

1. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa nie będącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, który uzyskał zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

3. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej podlega nadzorowi właściwego organu państwa, w którym znajduje się jego siedziba.

Art. 10.

1. Zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z ubezpieczającym.
2. Umowa ubezpieczenia ma charakter dobrowolny, z zastrzeżeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych.
3. Ogólne warunki ubezpieczenia (umowa ubezpieczeniowa) powinny być formułowane jednoznacznie i w sposób zrozumiały.
4. Postanowienia sformułowane niejednoznacznie interpretuje się na korzyść ubezpieczającego (ubezpieczonego).

Art. 11.

1. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do zawarcia w umowie ubezpieczenia:
  - 1) definicji poszczególnych świadczeń,
  - 2) wysokości składek odpowiadających poszczególnym świadczeniom podstawowym i dodatkowym,
  - 3) zasad ustalania świadczeń należnych z tytułu umowy, w szczególności sposobu kalkulacji i przyznawania premii, rabatów i udziału w zyskach ubezpieczonego, określenia stopy technicznej, wskazania wartości wykupu oraz wysokości sumy ubezpieczenia w przypadku zmiany umowy ubezpieczenia na bezskładkową, o ile są one gwarantowane, określenia kosztów oraz innych obciążeń pobieranych przez zakład ubezpieczeń przy wypłacie świadczeń,
  - 4) podstaw i metod kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, w tym na premie i rabaty,
  - 5) ogólnych informacji na temat regulacji podatkowych mających zastosowanie do określonego rodzaju ubezpieczenia.
2. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1, w przypadku zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla zawartej umowy ubezpieczenia, zakład ubezpieczeń jest obowiązany poinformować o tym pisemnie ubezpieczającego i ubezpieczonego oraz określić wpływ tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu zawartej umowy.
3. W zakresie ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do corocznego, pisemnego informowania ubezpieczającego i ubezpieczonego o wysokości świadczeń przysługujących z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, w szczególności o wartości kapitału, wartości wykupu oraz premii.

4. W zakresie ubezpieczeń na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym, o których mowa w dziale I grupy 3 załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do określenia w umowie ubezpieczenia:
  - 1) wykazu jednostek ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego,
  - 2) zasad ustalania wartości świadczeń wypłacanych w przypadku dożycia oznaczonego wieku oraz wartości wykupu ubezpieczenia, w tym również zasad umarzania jednostek ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego i terminów ich zamiany na środki pieniężne i wypłaty świadczenia,
  - 3) regulaminu lokowania środków ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego obejmującego w szczególności charakterystykę aktywów wchodzących w skład tego funduszu, kryteria doboru aktywów oraz zasady ich dywersyfikacji i inne ograniczenia inwestycyjne,
  - 4) zasad i terminów wyceny jednostek ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego,
  - 5) zasad ustalania wysokości kosztów oraz wszelkich innych obciążeń potrącanych ze składek ubezpieczeniowych lub z ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego,
  - 6) zasad alokacji składek ubezpieczeniowych w jednostki ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego, w szczególności w zakresie określonym w pkt 4 i 5 oraz termin zamiany składek na jednostki funduszu.
5. W zakresie umów ubezpieczenia z działu I grupy 3 załącznika do ustawy, zakład ubezpieczeń obowiązany jest do:
  - 1) dokonywania wyceny jednostek ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego z zastrzeżeniem, że wycena jednostek powinna być dokonana przynajmniej raz na 30 dni,
  - 2) publikowania w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym wartości jednostki ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego niezwłocznie po jej ustaleniu,
  - 3) sporządzania i publikowania rocznych i półrocznych sprawozdań ubezpieczeniowego funduszu inwestycyjnego.
6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdań, o których mowa w ust. 5 pkt 3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni formę, sposób sporządzania oraz termin publikacji tych sprawozdań.

Art. 12.

Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia osoby uprawnionej w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w art. 13, zawartej z nią ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 13.

Niewłócznie po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie zakład ubezpieczeń informuje o tym ubezpieczającego (ubezpieczonego) oraz przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje ubezpieczającego (ubezpieczonego) lub osobę zgłaszającą roszczenia, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

Art. 14.

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez ubezpieczonego, poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.
2. W przypadku, gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania, okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności. W terminie określonym w ust. 1 zakład ubezpieczeń zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.
3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, zakład ubezpieczeń informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem w terminie określonym w ust. 1 lub ust. 2, wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania. Pismo zakładu ubezpieczeń powinno zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

Art. 15.

1. Rezydent, w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 160, poz. 1063, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 103, poz. 1099), może zawrzeć umowę ubezpieczenia wyłącznie z zakładem ubezpieczeń posiadającym zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.
2. Nierezydent, w rozumieniu ustawy - Prawo dewizowe, podejmujący działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może ubezpieczyć ryzyka związane z tą działalnością wyłącznie w zakładzie ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1.
3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, przypadki dopuszczalności zawierania umów ubezpieczenia z innym zakładem ubezpieczeń niż zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, uwzględnia warunki zawarcia ubezpieczenia za granicą oraz procedurę uprawniającą do zawarcia takiej umowy.

Art. 16.

1. Wysokość składek ubezpieczeniowych ustala zakład ubezpieczeń na podstawie oceny ryzyka ubezpieczeniowego.

2. Składkę ubezpieczeniową ustala się w wysokości wystarczającej do wykonania wszystkich zobowiązań i pokrycia kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń.
3. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany gromadzić odpowiednie dane statystyczne, w celu wykorzystania ich przy ustalaniu składek ubezpieczeniowych.
4. Składka powinna być ustalana według kryteriów przedstawionych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, zwłaszcza w zakresie zniżek lub podwyższeń kwot zasadniczych.
5. Zakład ubezpieczeń może dokonywać indeksacji składki oraz innych opłat pobieranych od ubezpieczającego lub należnych ubezpieczającemu z tytułu zawartej umowy pod warunkiem przedstawienia w umowie ubezpieczenia metod, według których dokonuje się indeksacji.

Art. 17.

1. Zakład ubezpieczeń nie może udzielać informacji dotyczących poszczególnych umów ubezpieczenia.
2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy informacji udzielanych na żądanie:
  - 1) sądu lub prokuratury, o ile są niezbędne w toczącym się postępowaniu,
  - 2) ubezpieczonego oraz osoby trzeciej, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - 3) Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, w zakresie wykonywania ustawowych zadań,
  - 4) Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, w zakresie wykonywania ustawowych zadań,
  - 5) Polskiej Izby Ubezpieczeń, w zakresie zadań, o których mowa w art. 216 ust. 2 pkt 7,
  - 6) Rzecznika Praw Obywatelskich, w zakresie wykonywania ustawowych zadań, w związku z podjętą interwencją,
  - 7) Rzecznika Ubezpieczonych, w zakresie wykonywania ustawowych zadań, w związku z podjętą interwencją,
  - 8) banku upoważnionego do dokonywania czynności obrotu dewizowego, w zakresie ustalenia istnienia wymagalnego zobowiązania stanowiącego podstawę do przekazania za granicę waluty obcej,
  - 9) Prezesa Głównego Urzędu Celnego, w związku z prowadzoną przez organ celny:
    - a) sprawą o przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe przeciwko, będącej osobą fizyczną, stroną umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą,
    - b) sprawą o przestępstwo skarbowe popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub spółki handlowej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą,

- 10) Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, w związku z prowadzoną przez organ kontroli skarbowej:
  - a) sprawą o przestępstwo skarbowe lub o wykroczenie skarbowe przeciwko, będącej osobą fizyczną, stronie umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą,
  - b) sprawą o przestępstwo skarbowe popełnione przy wykonywaniu czynności związanych z działalnością osoby prawnej lub spółki handlowej nie posiadającej osobowości prawnej, będącej stroną umowy ubezpieczenia, o ile informacje mają związek z tą sprawą,
- 11) Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, w zakresie wykonywania przez niego zadań określonych w ustawie z dnia 16 listopada 2000r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz.U. Nr 116, poz. 1216),
- 12) Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, w zakresie wykonywania ustawowych zadań,
- 13) centralnej ewidencji pojazdów, w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298), w zakresie umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów,
- 14) innego zakładu ubezpieczeń, z którym zawarto umowę reasekuracji, w zakresie umów ubezpieczeń ryzyk objętych tą umową,
- 15) innego zakładu ubezpieczeń, w zakresie niezbędnym dla potrzeb stosowania taryfy w zależności od długości okresu bezszkodowego lub ustalania proporcjonalnej odpowiedzialności, w przypadku zawarcia umów ubezpieczenia obowiązkowego na ten sam okres w co najmniej 2 zakładach ubezpieczeń,
- 16) podmiotu przetwarzającego, na zlecenie zakładu ubezpieczeń, dane dotyczące ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz administrujących indywidualnymi kontami jednostek uczestnictwa w ubezpieczeniowym funduszu inwestycyjnym,
- 17) Policji, jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwa, jego wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, na zasadach i w trybie określonym w art. 20 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465),

- 18) Szefa Urzędu Ochrony Państwa, w zakresie niezbędnym dla wykonywania zadań określonych w odrębnych przepisach,
- 19) Wojskowych Służb Informacyjnych, w zakresie niezbędnym dla wykonywania zadań określonych w odrębnych przepisach,
- 20) Najwyższej Izby Kontroli, o treści umów ubezpieczenia zawartych przez jednostki objęte kontrolą,
- 21) biegłemu rewidentowi, w zakresie wykonywania ustawowych zadań.

Art. 18.

1. Zakład ubezpieczeń może zażądać, aby osoba ubezpieczona lub osoba na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia poddała się badaniom lekarskim lub badaniom diagnostycznym z minimalnym ryzykiem, z wyłączeniem badań genetycznych, w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego, ustalenia prawa ubezpieczonego do świadczenia i wysokości tego świadczenia.
2. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, pokrywa zakład ubezpieczeń.
3. Zakład ubezpieczeń obowiązany jest na żądanie ubezpieczonego udostępnić wyniki badań, o których mowa w ust. 1.

Art. 19.

1. Zakład ubezpieczeń może uzyskać odpłatnie od podmiotów, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28 poz. 255 i 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3 poz. 28 i Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 45), które udzielały świadczeń zdrowotnych osobie ubezpieczonej lub osobie na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, informacji o okolicznościach związanych z oceną ryzyka ubezpieczeniowego i weryfikacją podanych przez tę osobę danych o jej stanie zdrowia, ustaleniem prawa tej osoby do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokością tego świadczenia, a także informacji o przyczynie śmierci ubezpieczonego.
2. Z żądaniem przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, występuje lekarz upoważniony przez zakład ubezpieczeń.
3. Wystąpienie zakładu ubezpieczeń o informację, o której mowa w ust. 1, wymaga pisemnej zgody osoby ubezpieczonej lub osoby na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia albo jej przedstawiciela ustawowego.
4. Podmioty, o których mowa w ust. 1, obowiązane są przekazać posiadane informacje, o stanie zdrowia osoby ubezpieczonej lub osoby na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, zakładowi ubezpieczeń, który o te informacje występuje.
5. Zakład ubezpieczeń może, za pisemną zgodą osoby, której dane dotyczą albo jej przedstawiciela ustawowego, na pisemne żądanie innego zakładu ubezpieczeń, udostępnić temu zakładowi ubezpieczeń przetwarzane przez siebie dane osobowe, w zakresie potrzebnym do oceny ryzyka ubezpieczeniowego i weryfikacji danych podanych przez

ubezpieczającego lub osobę ubezpieczoną, lub na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, ustalenia prawa ubezpieczonego do świadczenia z zawartej umowy ubezpieczenia i wysokości tego świadczenia, a także do udzielenia posiadanych przez siebie informacji o przyczynie śmierci ubezpieczonego lub informacji niezbędnych do ustalenia prawa osoby uprawnionej do odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia i jego wysokości.

6. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb udzielania zakładom ubezpieczeń przez podmioty, o których mowa w ust. 1, informacji o stanie zdrowia osób ubezpieczonych lub osób na rzecz których ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, uwzględniając, niezbędny dla oceny ryzyka ubezpieczeniowego, zakres tych informacji, zastosowanie odpowiedniej stawki składki, określenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, a także zasady odpłatności za udzielenie tych informacji.

Art. 20.

Przepisy art. 18 i art. 19 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do pozyskiwania danych osoby zgłaszającej roszczenie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Udostępnianie danych może dotyczyć informacji niezbędnych zakładowi ubezpieczeń do ustalenia prawa tej osoby do odszkodowania lub świadczenia, a także określenia jego wysokości.

Art. 21.

1. Zakład ubezpieczeń może przetwarzać, w celu wykonania umowy ubezpieczenia, zawarte w umowach ubezpieczenia dane osób ubezpieczonych lub uprawnionych do otrzymywania, z umowy ubezpieczenia, odszkodowań lub świadczeń,
2. Przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, nie wymaga powiadamiania osób, o których mowa w ust. 1.

Art. 22.

1. Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek zakładu ubezpieczeń, w zakresie zadań przez ten zakład ubezpieczeń wykonywanych i w celu ich wykonania, w związku z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności, udzielają informacji, w zakresie stanu sprawy oraz udostępniają zebrane materiały, jeżeli są one niezbędne do ustalenia okoliczności tych wypadków i zdarzeń losowych oraz wysokości odszkodowania i świadczenia.
2. Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego lub Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, w zakresie zadań przez nie wykonywanych i w celu ich wykonania, udzielają informacji, w zakresie stanu sprawy oraz udostępniają zebrane materiały.
3. Ubezpieczony, jak również osoba poszkodowana, ma prawo dostępu do informacji posiadanych przez zakład ubezpieczeń, a związanych z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania i świadczenia.

Art. 23.

1. Oświadczenia woli składane w związku z zawieraniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia mogą być wyrażone na elektronicznych nośnikach informacji. Związane z zawieraniem i wykonywaniem umów ubezpieczenia dokumenty mogą być sporządzane za pomocą elektronicznych nośników informacji, jeżeli dokumenty te zostaną w sposób należyty utrwalone i zabezpieczone.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady składania oświadczeń woli i sporządzania dokumentów, o których mowa w ust. 1, na nośnikach elektronicznych. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych wydając rozporządzenie uwzględni konieczność odpowiedniego zabezpieczenia danych.

Art. 24.

1. Zarząd krajowego zakładu ubezpieczeń składa się z co najmniej 3 osób.
2. Członkowie zarządu muszą spełniać następujące wymagania:
  - 1) posiadać odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń,
  - 2) dawać rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty,
  - 3) nie byli skazani za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
  - 4) posługiwać się biegle językiem polskim.
3. Organ właściwy w zakresie powołania członków zarządu zakładu ubezpieczeń ma obowiązek powiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o zamiarze powołania lub odwołania osoby wchodzącej w skład zarządu zakładu ubezpieczeń, w terminie nie późniejszym niż 21 dni przed dniem podjęcia uchwały w sprawie powołania lub odwołania członka zarządu.
4. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, złożyć, w drodze decyzji, sprzeciw, jeżeli powołanie lub odwołanie członka zarządu spowoduje naruszenie ust. 1 lub ust. 2.
5. Niezłożenie przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego sprzeciwu w terminie, o którym mowa w ust. 4, uprawnia właściwy organ zakładu ubezpieczeń do powołania lub odwołania członka zarządu.
6. W przypadku złożenia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 4, powołanie lub odwołanie członka zarządu nie wywołuje skutków.

Art. 25.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do opracowania i stosowania regulaminów kontroli wewnętrznej.
2. Obowiązki, o których mowa w ust. 1, dotyczą także ubezpieczeniowej grupy kapitałowej.

Rozdział 3

Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność w formie spółki akcyjnej

Art. 26.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do krajowego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w formie spółki akcyjnej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037).

Art. 27.

1. Statut zakładu ubezpieczeń wymaga, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Zmiany w statucie wymagają, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego w zakresie:
  - 1) zmiany siedziby,
  - 2) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego,
  - 3) zmiany zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności,
  - 4) zmiany dotyczącej uprzywilejowania akcji lub uprawnień przyznanych akcjonariuszom osobiście,
  - 5) tworzenia w ciężar kosztów funduszy, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw.

Art. 28.

1. Kapitał zakładowy krajowego zakładu ubezpieczeń nie może być niższy niż najwyższa wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy, w zakresie których krajowy zakład ubezpieczeń posiada zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.
2. Kapitał zakładowy pokrywany jest wkładem pieniężnym i podlega wpłaceniu w całości przed zarejestrowaniem krajowego zakładu ubezpieczeń. Środki na opłacenie kapitału zakładowego nie mogą pochodzić z kredytu lub pożyczki albo być obciążone.
3. Wpłaty na akcje nie mogą pochodzić ze źródeł nieudokumentowanych.

Art. 29.

1. Akcje zakładu ubezpieczeń mogą być tylko akcjami imiennymi, z wyjątkiem akcji wprowadzanych do publicznego obrotu, za zgodą Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, na podstawie odrębnych przepisów.
2. Zbycie akcji imiennych wymaga, wydanej w drodze decyzji, zgody Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, jeżeli następuje w okresie do 12 miesięcy od dnia dokonania wpisu zakładu ubezpieczeń do Krajowego Rejestru Sądowego.
3. Zbycie akcji z naruszeniem przepisu ust. 2 jest nieważne.

4. W przypadku uchylecia decyzji w sprawie wydania zgody na wprowadzenie akcji do publicznego obrotu zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 3 miesiące od dnia uchylecia decyzji, dokonać zamiany akcji na okaziciela na akcje imienne. W okresie od dnia uchylecia decyzji do dnia dokonania zamiany nie można dokonywać obrotu akcjami na okaziciela.
5. W celu ustalenia składu akcjonariuszy zakładu ubezpieczeń, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych i podmioty prowadzące przedsiębiorstwa maklerskie rejestrujące stan posiadania akcji zakładu ubezpieczeń, mają obowiązek w terminie 30 dni, na żądanie zakładu ubezpieczeń i na jego koszt, przekazać zakładowi ubezpieczeń informację dotyczącą stanu posiadania akcji zakładu ubezpieczeń przez poszczególnych akcjonariuszy.

Art. 30.

1. Podmiot, który nabył akcje lub prawa z akcji albo objął akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu, jest obowiązany powiadomić o tym Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego w terminie 7 dni od dnia dokonania takiej transakcji.
2. Podmiot zamierzający nabyć akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji zapewniające przekroczenie odpowiednio 25%, 50%, 75% głosów na walnym zgromadzeniu jest obowiązany uzyskać, wydaną w drodze decyzji, zgodę Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego na dokonanie takiej transakcji.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego odmawia wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, w tym przez podmiot, o którym mowa w ust. 6, jeżeli:
  - 1) podmiot, zamierzający nabyć lub objąć akcje lub prawa z akcji zakładu ubezpieczeń, nie daje rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyście zabezpieczający interesy ubezpieczonych,
  - 2) środki przeznaczone na nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcie akcji lub praw z akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są obciążone,
  - 3) nabycie lub objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez określony podmiot zagraża obronności, bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu,
  - 4) wpłaty na akcje pochodzą ze źródeł nieudokumentowanych.
4. Decyzja Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, o której mowa w ust. 2, zawiera:
  - 1) oznaczenie ilości nabywanych akcji,
  - 2) oznaczenie wartości nominalnej nabywanych akcji,
  - 3) procentowe oznaczenie liczby głosów, jakie będą przysługiwały nabywcy akcji na walnym zgromadzeniu,
  - 4) oznaczenie rodzaju kodu i emisji nabywanych akcji.
5. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego jest obowiązana wydać decyzję w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2.

6. Nabycie akcji lub praw z akcji albo objęcie akcji lub praw z akcji zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub objęcie przez podmiot dominujący.
7. Przepisu ust. 6 nie stosuje się, gdy podmiotem dominującym jest Skarb Państwa.
8. Nie można wykonywać prawa głosu z akcji nabytych lub objętych z naruszeniem przepisu ust. 2.
9. Głosy z akcji nabytych z naruszeniem przepisów ust. 1 i 2 są nieważne.
10. Zakład ubezpieczeń nie może nabywać akcji w podmiocie dominującym.
11. Przepisy ust. 1-10 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669 i Nr 113, poz. 715 oraz z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216 i Nr 122, poz. 1315) oraz przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319).

Art. 31.

1. Podmiot nabywający akcje lub prawa z akcji albo obejmujący akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej przekroczenie 10% głosów na walnym zgromadzeniu, jest obowiązany powiadomić o tym, w terminie 7 dni od dnia dokonania takiej transakcji, Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Podmiot zamierzający nabyć akcje lub prawa z akcji albo objąć akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń w ilości zapewniającej lub przekraczającej odpowiednio 20%, 33%, 50% głosów na walnym zgromadzeniu lub powodującej, że stanie się on podmiotem dominującym dla tego zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany powiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o zamiarze dokonania takiej transakcji.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, w terminie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o zamiarze nabycia lub objęcia akcji lub praw z akcji, o których mowa w ust. 1, złożyć sprzeciw, w drodze decyzji, co do nabycia tych akcji lub praw z akcji lub ustalić termin nabycia tych akcji lub praw z akcji.
4. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może złożyć sprzeciw, w drodze decyzji, co do nabycia lub objęcia, o których mowa w ust. 2, jeżeli:
  - 1) nabywca nie daje rękojmi prowadzenia spraw krajowego zakładu ubezpieczeń w sposób należyście zabezpieczający interesy ubezpieczonych,
  - 2) środki przeznaczone na nabycie akcji pochodzą z kredytu lub pożyczki albo są obciążone,
  - 3) nabycie lub objęcie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez określony podmiot zagraża obronności, bezpieczeństwu państwa lub bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu,
  - 4) wpłaty na akcje pochodzą ze źródeł nieudokumentowanych.
5. Nabycie lub objęcie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub objęcie przez podmiot dominujący.
6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się, gdy podmiotem dominującym jest Skarb Państwa.
7. W przypadku nabycia akcji lub praw z akcji z naruszeniem warunków, o których mowa w ust. 2, z akcji tych nie może być wykonywane prawo głosu.

8. Uchwały walnego zgromadzenia podjęte z naruszeniem przepisu ust. 7 są nieważne.
9. Przepisy ust. 1-7 nie naruszają przepisów ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 32.

1. Podmiot, który zamierza zbyć akcje lub prawa z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń, ma obowiązek powiadomić o zamiarze zbycia Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, jeżeli w wyniku zbycia, jego udział w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu lub w kapitale zakładowym spadłby odpowiednio poniżej 10%, 20%, 33%, 50% lub podmiot ten przestałby być podmiotem dominującym dla tego zakładu ubezpieczeń.
2. Zamiar zbycia lub zbycie akcji lub praw z akcji krajowego zakładu ubezpieczeń przez podmiot zależny uważa się za zamiar ich zbycia lub zbycie przez podmiot dominujący.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy podmiotem dominującym jest Skarb Państwa.
4. Przepisy ust. 1-3 nie naruszają przepisów ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 33.

1. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek, po powzięciu stosownej wiadomości, zawiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o każdym nabyciu lub objęciu albo zbyciu akcji lub praw z akcji przez akcjonariusza, jeżeli powoduje to powstanie sytuacji, o której mowa w art. 30 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 1 i 2 oraz w art. 32 ust. 1.
2. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek dołączyć do rocznego sprawozdania finansowego przedstawianego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, informację o posiadaniu przez każdego akcjonariusza akcji dających mu minimum 5% głosów na walnym zgromadzeniu lub 5% kapitału zakładowego.
3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera:
  - 1) imię i nazwisko lub nazwę akcjonariusza,
  - 2) jego adres zamieszkania lub siedzibę,
  - 3) liczbę posiadanych akcji i procent odpowiadających im głosów na walnym zgromadzeniu.

Rozdział 4

Towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych

Art. 34.

1. Zakład ubezpieczeń, który ubezpiecza swoich członków na zasadzie wzajemności, jest towarzystwem ubezpieczeń wzajemnych, zwanym dalej „towarzystwem”.
2. Do zawierania umowy ubezpieczenia mienia komunalnego lub odpowiedzialności cywilnej z towarzystwem ubezpieczeń wzajemnych, którego członkami są jednostki samorządu terytorialnego zawierające umowę ubezpieczenia mienia komunalnego lub odpowiedzialności cywilnej, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Art. 35.

1. Towarzystwo podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego.
2. Towarzystwo uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 36.

1. Statut towarzystwa sporządzany jest w formie aktu notarialnego.
2. Statut towarzystwa wymaga, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.
3. Zmiany w statucie wymagają, przed zarejestrowaniem, zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego w zakresie:
  - 1) zmiany siedziby,
  - 2) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego,
  - 3) zmiany zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności,
  - 4) tworzenia w ciężar kosztów funduszy, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych rezerw.

Art. 37.

1. Statut towarzystwa określa w szczególności:
  - 1) nazwę i siedzibę towarzystwa, przy czym nazwa powinna zawierać dodatkowe oznaczenie „towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych”,
  - 2) terytorialny zasięg działalności,
  - 3) liczbę członków zarządu i rady nadzorczej,
  - 4) zakres rzeczowy działalności z określeniem działu, grup i rodzajów ubezpieczeń oraz zakres działalności reasekuracyjnej,
  - 5) wysokość kapitału zakładowego,
  - 6) zasady wykorzystania nadwyżki bilansowej oraz sposób pokrycia strat,
  - 7) zasady umarzania udziałów,
  - 8) zasady uzyskania i utraty członkostwa oraz rodzaje członkostwa,
  - 9) sposób rozwiązania towarzystwa,
  - 10) zasady dokonywania ogłoszeń towarzystwa, w tym oznaczenie pisma do ogłoszeń.
2. Do statutu towarzystwa mogą być włączone ogólne warunki ubezpieczenia.

Art. 38.

W towarzystwie mogą być tworzone związki wzajemności członkowskiej, jeżeli tak stanowi statut.

Art. 39.

1. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, uzyskanie członkostwa następuje z dniem zawarcia umowy ubezpieczenia, a jego utrata - z dniem wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia.
2. Statut może przewidywać, że towarzystwo będzie ubezpieczało także osoby niebędące członkami towarzystwa. Osoby te nie mogą być zobowiązane do udziału w pokrywaniu straty towarzystwa przez wnoszenie dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
3. Składki od osób, o których mowa w ust. 2, nie mogą stanowić więcej niż 10% składki przypisanej brutto towarzystwa.

Art. 40.

1. Statut przewiduje tworzenie kapitału zapasowego według zasad, o których mowa w art. 396 Kodeksu spółek handlowych.
2. Statut określa system świadczeń członków na rzecz towarzystwa; przysługujące członkowi należności majątkowe od towarzystwa nie zwalniają tego członka z obowiązku płacenia składek.
3. Jeżeli ma być dopuszczalne zmniejszenie świadczeń towarzystwa na rzecz członków z tytułu ubezpieczeń, należy to zaznaczyć w statucie. Zmniejszenie świadczeń nie jest dopuszczalne, jeżeli statut przewiduje nieograniczony udział członków w pokryciu straty w technicznym rachunku ubezpieczeń.
4. Członkowie towarzystwa nie odpowiadają za jego zobowiązania.

Art. 41.

1. Kapitał zakładowy nie może być niższy niż najwyższa wysokość minimalnego kapitału gwarancyjnego wymaganego dla grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy, w zakresie których towarzystwo posiada zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.
2. Kapitał zakładowy pokrywany jest w całości wkładem pieniężnym w terminie 30 dni od dnia zarejestrowania towarzystwa.
3. Statut towarzystwa może przewidywać spłacanie kapitału zakładowego tylko z nadwyżek rocznych i w okresie tworzenia kapitału zapasowego osobom, które wniosły kapitał zakładowy, lub niespłacanie kapitału zakładowego określonym osobom.
4. Kapitał zakładowy może być obniżony przez zmniejszenie nominalnej wartości udziałów lub przez umorzenie części udziałów.
5. Osoby, które wniosły kapitał zakładowy, mogą być członkami zarządu towarzystwa lub rady nadzorczej towarzystwa, w zakresie określonym w statucie, do czasu spłacenia kapitału.

6. Spłata kapitału zakładowego osobie, o której mowa w ust. 5, powoduje nabycie udziałów własnych przez towarzystwo.
7. Jeżeli udziały własne nie zostaną zbyte w terminie 12 miesięcy od dnia nabycia, muszą być umorzone w drodze obniżenia kapitału zakładowego.
8. Udziały własne należy umieścić w bilansie jako osobną pozycję pod nazwą „Udziały własne do zbycia”.
9. Towarzystwu nie przysługują żadne uprawnienia udziałowe z własnych udziałów.

Art. 42.

Do towarzystw stosuje się odpowiednio przepisy art. 30-33.

Art. 43.

Organami towarzystwa są:

- 1) zarząd,
- 2) rada nadzorcza,
- 3) walne zgromadzenie członków towarzystwa.

Art. 44.

1. Zarząd prowadzi sprawy towarzystwa i reprezentuje towarzystwo.
2. Do zarządu mogą być powołane osoby spośród członków towarzystwa lub spoza ich grona.
3. Członków zarządu powołuje i odwołuje walne zgromadzenie, chyba że statut towarzystwa stanowi inaczej.
4. Sposób ukonstytuowania się zarządu określa statut.

Art. 45.

1. Mandat członka zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.
2. Mandat członka zarządu wygasa również wskutek śmierci, rezygnacji albo odwołania go ze składu zarządu.
3. Do złożenia rezygnacji przez członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia przez przyjmującego zlecenie.

Art. 46.

Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany lub zawieszony w czynnościach. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu.

Art. 47.

1. Prawo członka zarządu do prowadzenia spraw towarzystwa i reprezentowania towarzystwa dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych towarzystwa, z wyjątkiem spraw, które wymagają uchwały walnego zgromadzenia.
2. Prawa członka zarządu do prowadzenia spraw towarzystwa i reprezentowania towarzystwa nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Art. 48.

1. Sposób reprezentowania towarzystwa określa statut; jeżeli statut nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń woli i podpisywania pism w imieniu towarzystwa wymagane jest współdziałanie 2 członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.
2. Do ustanowienia prokury stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu handlowego o prokurze, z uwzględnieniem zmian przewidzianych w Kodeksie spółek handlowych.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie wyłączają ustanowienia prokury jednoosobowej lub łącznej i nie ograniczają praw prokurentów, wynikających z przepisów o prokurze.
4. Oświadczenia pisemne kierowane do towarzystwa złożone w jego lokalu albo jednemu z członków zarządu lub prokurentowi mają skutek prawny względem towarzystwa.

Art. 49.

1. Oświadczenia pisemne towarzystwa kierowane do oznaczonej osoby zawierają:
  - 1) nazwę towarzystwa, jego siedzibę i adres,
  - 2) oznaczenie sądu rejestrowego i numeru, pod którym towarzystwo jest wpisane do rejestru,
  - 3) imiona i nazwiska członków zarządu.
2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy oświadczeń woli kierowanych do osób pozostających z towarzystwem w stałych stosunkach umownych.

Art. 50.

1. Wobec towarzystwa członkowie zarządu podlegają ograniczeniom ustanowionym w statucie lub w uchwałach walnego zgromadzenia.
2. W umowach pomiędzy towarzystwem a członkami zarządu a także w sporach z nimi, towarzystwo reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik wybrany przez walne zgromadzenie.

Art. 51.

1. Członek zarządu nie może bez zgody towarzystwa zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć w podmiocie konkurencyjnym. Jeżeli statut nie stanowi inaczej, zgody udziela organ uprawniony do powołania zarządu.

2. W przypadku sprzeczności interesów towarzystwa z osobistymi interesami członka zarządu, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest on powiązany osobiście, członek zarządu wstrzymuje się od udziału w rozstrzygnięciu takich spraw i żąda zaznaczenia tego w protokole z posiedzenia zarządu.

Art. 52.

Uchwały zarządu są protokołowane. Protokoły zawierają porządek obrad, nazwiska i imiona obecnych członków zarządu, liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały oraz zdania odrębne. Protokoły podpisują obecni na posiedzeniu członkowie zarządu.

Art. 53.

1. W towarzystwie działa rada nadzorcza.
2. Rada nadzorcza składa się z co najmniej 5 członków powoływanych i odwoływanych przez walne zgromadzenie.
3. Statut może przewidywać inny sposób powoływania lub odwoływania członków rady nadzorczej.
4. Członek zarządu, likwidator i pracownik towarzystwa zajmujący stanowisko głównego księgowego, radcy prawnego lub inne podlegające bezpośrednio członkowi zarządu, nie może być równocześnie członkiem rady nadzorczej.

Art. 54.

1. Rada nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością towarzystwa we wszystkich dziedzinach jego działalności .
2. Do kompetencji rady nadzorczej należy w szczególności ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, badanie sprawozdania zarządu z działalności towarzystwa, badanie wniosków zarządu co do podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia straty oraz składanie walnemu zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników powyższej oceny.
3. W celu wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2, rada nadzorcza może badać każdy każdą czynność towarzystwa, żądać od zarządu i pracowników towarzystwa sprawozdań i wyjaśnień, dokonywać rewizji stanu majątku oraz sprawdzać księgi i dokumenty.

Art. 55.

1. Do kompetencji rady nadzorczej należy również zawieszanie w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków zarządu oraz delegowanie członków rady nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków zarządu nie mogących sprawować swoich czynności.
2. W przypadku niemożności sprawowania czynności przez członka zarządu rada nadzorcza niezwłocznie podejmuje odpowiednie działania w celu dokonania zmiany w składzie zarządu.

Art. 56.

1. Statut może rozszerzyć uprawnienia rady nadzorczej, a w szczególności przewidywać, że zarząd jest obowiązany uzyskać zgodę rady nadzorczej przed dokonaniem określonych czynności.
2. Jeżeli rada nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej czynności, zarząd może zwrócić się do walnego zgromadzenia towarzystwa, aby powzięło uchwałę udzielającą zgody na dokonanie tej czynności.

Art. 57.

Rada nadzorcza wykonuje swoje obowiązki kolegialnie, może jednak delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności nadzorczych.

Art. 58.

1. Uchwały rady nadzorczej mogą być powzięte, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni do udziału w posiedzeniu rady nadzorczej. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków obecnych na posiedzeniu rady nadzorczej, chyba że statut stanowi inaczej.
2. Do protokołów rady nadzorczej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące protokołów zarządu.
3. W przypadku braku odpowiednich postanowień statutu, walne zgromadzenie może uchwalić dla rady nadzorczej regulamin, określający jej organizację i sposób wykonywania czynności.

Art. 59.

Najwyższym organem towarzystwa jest walne zgromadzenie członków towarzystwa, zwane dalej „walnym zgromadzeniem”. W sprawach niezastrzeżonych w ustawie lub statucie do właściwości innych organów towarzystwa, podejmowanie uchwał należy do walnego zgromadzenia.

Art. 60.

1. Zwyczajne walne zgromadzenie odbywa się w terminie 6 miesięcy po upływie każdego roku obrotowego.
2. Przedmiotem obrad zwyczajnego walnego zgromadzenia, poza innymi sprawami wymienionymi w statucie, jest:
  - 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności towarzystwa, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły,
  - 2) powzięcie uchwały o podziale nadwyżki bilansowej albo o pokryciu straty bilansowej,
  - 3) udzielenie członkom organów towarzystwa absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

Art. 61.

Walne zgromadzenie odbywa się w siedzibie towarzystwa. Statut może zawierać odmienne postanowienia dotyczące określenia miejsca zwołania walnego zgromadzenia, jednakże walne zgromadzenie może odbywać się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 62.

1. Walne zgromadzenie zwołuje zarząd.
2. Rada nadzorcza ma prawo zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie określonym w art. 60 ust. 1, oraz nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane, a zarząd nie zwoła walnego zgromadzenia w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez radę nadzorczą.
3. Statut może przyznać uprawnienie, o którym mowa w ust. 2, także innym osobom.

Art. 63.

1. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą udziałów lub głosów na walnym zgromadzeniu, mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Żądanie takie należy złożyć na piśmie do zarządu najpóźniej na 30 dni przed proponowanym terminem walnego zgromadzenia.
2. Statut może przyznać uprawnienia, o których mowa w ust. 1, członkom towarzystwa uprawnionym do udziału w walnym zgromadzeniu przedstawiającym mniej niż jedną dziesiątą udziałów lub głosów na walnym zgromadzeniu.
3. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia przedstawienia żądania zarządowi nadzwyczajne walne zgromadzenie nie będzie zwołane, sąd rejestrowy może po wezwaniu zarządu do złożenia oświadczenia, upoważnić do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia członków towarzystwa uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu, występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego walnego zgromadzenia. Walne zgromadzenie to poweźmie uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia ma ponieść towarzystwo.
4. W ogłoszeniach i zawiadomieniach listami poleconymi, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, o zwołaniu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, o którym mowa w ust. 3, należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego.

Art. 64.

1. Walne zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie, którego dokonuje się co najmniej na 21 dni przed terminem walnego zgromadzenia.
2. W ogłoszeniu należy oznaczyć datę, godzinę i miejsce odbycia walnego zgromadzenia oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany statutu powołać należy dotychczas obowiązujące postanowienia, jak również treść projektowanych zmian.
3. Członek towarzystwa uprawniony do udziału w walnym zgromadzeniu, który złoży w towarzystwie przynajmniej jeden udział na walnym zgromadzeniu, może żądać zawiadomienia go listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, wysłanym

najpóźniej równocześnie z ogłoszeniem, o terminie i porządku obrad walnego zgromadzenia, a następnie o powziętych uchwałach.

Art. 65.

Jeżeli statut nie stanowi inaczej, walne zgromadzenie jest ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na nim udziałów.

Art. 66.

Jeżeli statut nie stanowi inaczej, walne zgromadzenie otwiera przewodniczący rady nadzorczej albo jego zastępca, a następnie spośród osób uprawnionych do uczestnictwa na walnym zgromadzeniu wybiera się przewodniczącego.

Art. 67.

1. Lista obecności, zawierająca spis uczestników walnego zgromadzenia z wymienieniem liczby udziałów na walnym zgromadzeniu, które każdy z nich przedstawia i służących im głosów, podpisana przez przewodniczącego walnego zgromadzenia, wyłożona jest podczas obrad tego walnego zgromadzenia.
2. Na wniosek członków towarzystwa uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu reprezentujących przynajmniej jedną dziesiątą udziałów, lista obecności sprawdzona jest przez wybraną w tym celu komisję, złożoną z co najmniej 3 osób. Wnioskodawcy mają prawo wyboru jednego członka komisji.

Art. 68.

1. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu mogą uczestniczyć w walnym zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocników.
2. Pełnomocnictwo udzielone jest, pod rygorem nieważności, na piśmie i dołączone do protokołu walnego zgromadzenia.
3. Członek zarządu i pracownik towarzystwa nie mogą być pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu.

Art. 69.

Członek towarzystwa uprawniony do udziału w walnym zgromadzeniu nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby, głosować przy powzięciu uchwały, dotyczącej jego odpowiedzialności wobec towarzystwa z jakiegokolwiek tytułu, w tym przyznania mu wynagrodzenia, umowy oraz sporu między nim a towarzystwem.

Art. 70.

1. Uchwały walnego zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, jeżeli przepisy statutu nie stanowią inaczej.

2. Głosowanie jest jawne. Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach organów towarzystwa lub likwidatorów oraz nad wnioskami o usunięcie członków organów towarzystwa lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Tajne głosowanie należy zarządzić również na żądanie choćby jednego z obecnych.
3. Uchwały walnego zgromadzenia są, pod rygorem nieważności, protokołowane przez notariusza.
4. W protokole należy stwierdzić prawidłowość zwołania walnego zgromadzenia członków i jego zdolność do powzięcia uchwał, wymienić powzięte uchwały, liczbę głosów oddanych za każdą uchwałą i zgłoszone sprzeciwy. Do protokołu należy dołączyć odpowiednie dokumenty, w tym dowody zwołania walnego zgromadzenia i listę obecności z podpisami uczestników zgromadzenia.
5. Odpis protokołu zarząd umieści w księdze protokołów. Członkowie towarzystwa uprawnieni do udziału w walnym zgromadzeniu mogą przeglądać księgę protokołów, mogą także żądać wydania poświadczonych przez zarząd odpisów uchwał.

Art. 71.

1. Uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna z prawem lub postanowieniami statutu lub dobrymi obyczajami, może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko towarzystwu powództwa o uchylenie uchwały.
2. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje:
  - 1) zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów,
  - 2) członkowi towarzystwa uprawnionemu do udziału w walnym zgromadzeniu, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu,
  - 3) członkowi towarzystwa uprawnionemu do udziału w walnym zgromadzeniu bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu,
  - 4) innym członkom towarzystwa uprawnionym do udziału w walnym zgromadzeniu, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.
3. Uchwała walnego zgromadzenia może być zaskarżona przez członka towarzystwa uprawnionego do udziału w walnym zgromadzeniu nawet w przypadku zgodności uchwały z przepisami prawa i statutem, jeżeli jest sprzeczna z interesem towarzystwa lub ma na celu pokrzywdzenie członka towarzystwa uprawnionego do udziału w walnym zgromadzeniu.
4. Powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia należy wnieść w terminie 30 dni od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie 6 miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Art. 72.

1. W sporze dotyczącym uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia pozwane towarzystwo reprezentuje zarząd, jeżeli na mocy uchwały walnego zgromadzenia nie został ustanowiony w tym celu pełnomocnik.

2. Jeżeli zarząd nie może działać za towarzystwo, a brak jest uchwały walnego zgromadzenia o ustanowieniu pełnomocnika, sąd właściwy do rozstrzygnięcia powództwa wyznacza kuratora towarzystwa.

Art. 73.

1. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach między towarzystwem a wszystkimi członkami towarzystwa uprawnionymi do udziału w walnym zgromadzeniu.
2. W przypadkach, w których ważność czynności dokonanej przez towarzystwo jest zależna od uchwały walnego zgromadzenia, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze.

Art. 74.

1. Zmiana statutu towarzystwa wymaga uchwały walnego zgromadzenia, powziętej większością co najmniej trzech czwartych oddanych głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.
2. Walne zgromadzenie może upoważnić radę nadzorczą towarzystwa do dokonania w jego uchwałach zmian o charakterze redakcyjnym.
3. Zmiany statutu nie mogą ograniczać praw wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

Art. 75.

Uchwała o rozwiązaniu towarzystwa lub połączeniu z innym towarzystwem zapada większością co najmniej trzech czwartych oddanych głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

Art. 76.

1. Towarzystwo może zostać przekształcone w spółkę akcyjną. Do przekształcenia towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące powstania spółki akcyjnej.
2. Do przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, wymaga się:
  - 1) sporządzenia planu przekształcenia towarzystwa wraz z załącznikami oraz opinią biegłego rewidenta,
  - 2) powzięcia uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną i jej zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego,
  - 3) powołania członków organów spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 4) podpisania statutu spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 5) wykreślenia towarzystwa z rejestru i dokonania wpisu do rejestru spółki akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia towarzystwa.

3. Do przygotowania planu przekształcenia towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 77.

1. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną podejmowana jest większością trzech czwartych głosów, przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, przez walne zgromadzenie członków towarzystwa.
2. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną zawiera:
  - 1) nazwę i siedzibę towarzystwa przekształcanego i spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 2) zasady ustalenia wartości udziałów towarzystwa określonych na podstawie sprawozdania finansowego sporządzanego dla celów przekształcenia,
  - 3) określenie wysokości kapitału zakładowego spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 4) sposób objęcia akcji oraz zakres praw przyznanych akcjonariuszom uczestniczącym w przekształconej spółce akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa, jeżeli przyznanie takich praw jest przewidziane,
  - 5) zakres rzeczowy i obszar działania spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 6) zgodę na brzmienie statutu spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 7) nazwiska i imiona członków zarządu oraz rady nadzorczej spółki akcyjnej, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa.
3. Uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną umieszcza się w protokole walnego zgromadzenia, o którym mowa w ust. 1, sporządzonym przez notariusza.

Art. 78.

1. Towarzystwo, na 30 dni przed planowanym podjęciem uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną, wzywa członków w sposób przewidziany dla ich zawiadamiania, do złożenia oświadczeń o uczestnictwie w powstającej spółce akcyjnej w zakresie:
  - 1) zamiaru objęcia akcji spółki, która powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa,
  - 2) kontynuowania umowy ubezpieczenia w powstałym zakładzie ubezpieczeń, który powstanie w wyniku przekształcenia towarzystwa.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wymaga, pod rygorem nieważności, formy pisemnej.
3. Członkowi, który nie złożył oświadczenia o uczestnictwie w powstającej spółce akcyjnej, przysługuje roszczenie o zapłatę kwoty odpowiadającej wartości jego udziału w

towarzystwie, zgodnie ze sprawozdaniem finansowym sporządzonym dla celów przekształcenia, przysługuje mu również prawo wypowiedzenia umowy ubezpieczenia.

4. Towarzystwo ma obowiązek zapłaty, o której mowa w ust. 3, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przekształcenia towarzystwa w spółkę akcyjną.
5. Roszczenie, o którym mowa w ust. 3, przedawnia się z upływem 2 lat od dnia powzięcia uchwały o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną.

Art. 79.

Oświadczenia członków towarzystwa o nieuczestniczeniu w powstającej spółce akcyjnej przedstawia się na walnym zgromadzeniu, które ma podjąć uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną.

Art. 80.

1. Członkowie towarzystwa przystępujący do przekształconej spółki obejmują akcje proporcjonalnie do ich udziałów.
2. Jeżeli kapitał zakładowy nie został w całości objęty w sposób, o którym mowa w ust. 1, musi być do pełnej wysokości uzupełniony nowymi akcjami. Akcje te są w całości objęte za wkłady pieniężne.

Art. 81.

1. Uchwała o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną jest zatwierdzana przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Wniosek o zatwierdzenie uchwały o przekształceniu powinien zawierać:
  - 1) plan przekształcenia, o którym mowa w art. 76 ust. 2 pkt 1,
  - 2) uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną,
  - 3) sprawozdanie finansowe przekształcanego towarzystwa,
  - 4) dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych wolnych od obciążeń w wysokości równej kapitałowi zakładowemu wraz z oświadczeniem o przeznaczeniu ich na pokrycie kapitału zakładowego,
  - 5) informacje o obejmujących akcje osobach, które nie były członkami przekształcanego towarzystwa,
  - 6) oświadczenia członków towarzystwa o nieuczestniczeniu w powstającej spółce akcyjnej jako głos odrębny.

Art. 82.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zatwierdza uchwałę o przekształceniu towarzystwa w spółkę akcyjną, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) został złożony wniosek spełniający warunki określone w art. 81 ust. 2,

- 2) przekształcenie towarzystwa w spółkę akcyjną jest zgodne z przepisami prawa,
- 3) interesy ubezpieczonych i uprawnionych z umowy ubezpieczenia są właściwie zabezpieczone.

Art. 83.

1. Zarząd towarzystwa zgłosi do rejestru przekształcenie towarzystwa w spółkę akcyjną.
2. Towarzystwo staje się spółką akcyjną z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Jednocześnie sąd rejestrowy z urzędu wykreśla z rejestru towarzystwo przekształcane (dzień przekształcenia).

Art. 84.

1. Majątek przekształconego towarzystwa staje się majątkiem powstałej spółki akcyjnej.
2. Do majątku powstałej spółki i do akcji wydawanych akcjonariuszom stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych dotyczące wkładów niepieniężnych i akcji wydawanych za te wkłady.

Art. 85.

Powstała spółka akcyjna ogłosi trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim o przekształceniu i poinformuje pisemnie ubezpieczonych, którzy nie byli członkami przekształcanego towarzystwa o przysługującym im prawie do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w okresie 3 miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia.

Art. 86.

1. Spółce akcyjnej powstałej w wyniku przekształcenia przysługują wszystkie prawa i obowiązki, które przysługiwały towarzystwu przed przekształceniem.
2. Spółka akcyjna staje się podmiotem zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, które zostało przyznane towarzystwu przed jego przekształceniem.

Rozdział 5

Warunki wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez krajowe zakłady ubezpieczeń

Art. 87.

1. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej dla krajowego zakładu ubezpieczeń wydaje, w drodze decyzji, po rozpatrzeniu wniosku założycieli zakładu ubezpieczeń, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
  - 1) określenie nazwy lub firmy, siedziby, zasięgu terytorialnego i rzeczowego zakresu działalności krajowego zakładu ubezpieczeń,
  - 2) określenie wysokości kapitału zakładowego,

- 3) wskazanie założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń,
  - 4) wskazanie formy organizacyjnej w jakiej ma być wykonywana działalność,
  - 5) określenie wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji krajowego zakładu ubezpieczeń i zorganizowanie sieci przedstawicielstw,
  - 6) wskazanie imion i nazwisk osób przewidzianych na członków zarządu i rady nadzorczej,
  - 7) wskazanie imienia i nazwiska aktuariusza oraz imienia i nazwiska osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych,
  - 8) ogólne warunki ubezpieczenia ryzyk, w zakresie których ma być wydane zezwolenie.
3. Do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się:
- 1) statut krajowego zakładu ubezpieczeń,
  - 2) informację o wpisie aktuariusza na listę aktuariuszy,
  - 3) dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych wolnych od obciążeń w wysokości równej kapitałowi podstawowemu i funduszowi organizacyjnemu wraz z oświadczeniem o przeznaczeniu ich na pokrycie kapitału podstawowego i funduszu organizacyjnego,
  - 4) plan działalności,
  - 5) poświadczenie odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego członków zarządu,
  - 6) dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym osoby proponowanej na stanowisko aktuariusza,
  - 7) listę ustanowionych w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej reprezentantów do spraw roszczeń, w przypadku wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika,
  - 8) inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uzyskania zezwolenia.
4. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać od założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń informacji dotyczących ich:
- 1) struktury własnościowej,
  - 2) sytuacji finansowej,
  - 3) dotychczasowej działalności.
5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność przedstawienia pełnej informacji o założycielach oraz mającym powstać krajowym zakładzie ubezpieczeń i oceny trwałej zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań.

Art. 88.

1. Plan działalności, o którym mowa w art. 87 ust. 3 pkt 4, określa dane i warunki, jakie ze względu na rodzaj i rozmiar prowadzonych ubezpieczeń, są niezbędne do zapewnienia trwałej zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań. Plan działalności zawiera w szczególności:
  - 1) określenie rodzaju ryzyk, które krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać,
  - 2) program reasekuracji określający formę i zakres reasekuracji oraz reasekuratorów,
  - 3) określenie źródeł finansowania minimalnego kapitału gwarancyjnego i marginesu wypłacalności,
  - 4) oszacowanie kosztów utworzenia administracji krajowego zakładu ubezpieczeń i organizacji działalności z określeniem źródeł finansowania tych kosztów,
  - 5) określenie środków będących w posiadaniu krajowego zakładu ubezpieczeń, które są niezbędne do wykonania usług świadczenia pomocy, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać ryzyka określone w dziale II grupy 18 załącznika do ustawy,
  - 6) określenie organizacji działalności ubezpieczeniowej, w tym:
    - a) struktury organizacyjnej krajowego zakładu ubezpieczeń,
    - b) sposobu zawierania umów ubezpieczenia,
    - c) zasad akceptacji ryzyk,
    - d) sposobu ustalania stawek ubezpieczeniowych,
    - e) sposobu ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
    - f) zasad rozliczania kosztów, w tym kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji,
    - g) systemu ustalania wartości odszkodowań i świadczeń,
    - h) systemu zarządzania aktywami,
    - i) systemu kontroli wewnętrznej,
    - j) przyjętych zasad rachunkowości.
2. Do planu działalności, o którym mowa w art. 87 ust. 3 pkt 4, dołącza się rachunek symulacyjny pierwszych 3 lat obrotowych działalności, obejmujący:
  - 1) oszacowanie kosztów działalności ubezpieczeniowej, w tym kosztów administracyjnych i kosztów akwizycji,
  - 2) oszacowanie składki i świadczeń z wyróżnieniem działalności bezpośredniej i reasekuracji,
  - 3) oszacowanie liczby zawieranych umów ubezpieczenia, stopy wypowiedzeń umów i wartości sum ubezpieczenia, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać ryzyka określone w dziale I załącznika do ustawy,

- 4) oszacowanie i wskazanie źródeł finansowania niezbędnych do pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności,
- 5) projekt:
  - a) bilansu,
  - b) ogólnego rachunku zysków i strat,
  - c) zbiorczego technicznego rachunku ubezpieczeń,
  - d) technicznych rachunków ubezpieczeń dla grup ubezpieczeń,
  - e) wyliczenia środków własnych oraz marginesu wypłacalności i kapitału gwarancyjnego,
- 6) uzasadnienie oszacowanych wartości, o których mowa w pkt 1-4.

Art. 89.

Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej jest wydawane w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy.

Art. 90.

W zezwoleniu, o którym mowa w art. 87, określa się:

- 1) nazwę lub firmę, siedzibę, zasięg terytorialny i rzeczowy zakres działalności krajowego zakładu ubezpieczeń,
- 2) wysokość kapitału zakładowego,
- 3) założycieli krajowego zakładu ubezpieczeń,
- 4) formę organizacyjną działalności krajowego zakładu ubezpieczeń,
- 5) imiona i nazwiska osób przewidzianych na członków pierwszego zarządu.

Art. 91.

1. Zmiana zasięgu terytorialnego lub rzeczowego zakresu działalności krajowego zakładu ubezpieczeń wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Zezwolenie wydawane jest na wniosek krajowego zakładu ubezpieczeń.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, oprócz informacji, o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 i 8, musi zawierać plan działalności sporządzony zgodnie z art. 88.
4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.
5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni

konieczność uzyskania oceny trwałej zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań.

Art. 92.

1. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej nie może być wydane, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) wniosek o wydanie zezwolenia i dołączone do niego dokumenty nie spełniają wymagań określonych w ustawie,
  - 2) w skład zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń wchodzi osoby, które nie spełniają wymogów określonych w ustawie,
  - 3) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń byli karani za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,
  - 4) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń nie dają rękojmi prowadzenia spraw krajowego zakładu ubezpieczeń w sposób należycie zabezpieczający interes ubezpieczonych,
  - 5) założyciele krajowego zakładu ubezpieczeń nie udowodnią posiadania środków finansowych w wysokości równej co najmniej minimalnemu kapitałowi gwarancyjnemu, o którym mowa w art. 28 ust. 1, oraz funduszowi organizacyjnemu,
  - 6) plan działalności krajowego zakładu ubezpieczeń nie zapewnia trwałej zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań.
2. Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, nie może być wydane, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń nie przedłoży listy reprezentantów do spraw roszczeń.

Art. 93.

1. Krajowy zakład ubezpieczeń jest obowiązany rozpocząć wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia wydania zezwolenia.
2. Za dzień rozpoczęcia wykonywania działalności ubezpieczeniowej uważa się dzień zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia.
3. Nierozpoczęcie wykonywania działalności ubezpieczeniowej w terminie, o którym mowa w ust. 1, powoduje wygaśnięcie zezwolenia.

Art. 94.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może cofnąć, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, jeżeli krajowy zakład ubezpieczeń:
  - 1) przestał spełniać warunki wymagane do uzyskania zezwolenia, lub

- 2) wykonuje działalność z rażącym naruszeniem prawa lub statutu lub planu działalności niezapewniając trwałej zdolności krajowego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań, lub
  - 3) w sposób rażący nie wykonuje zaleceń Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, przez co w znacznym stopniu narusza interesy ubezpieczonych, lub
  - 4) nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności, lub
  - 5) zaprzestanie wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez okres dłuższy niż 6 miesięcy, lub
  - 6) złoży wniosek o cofnięcie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, w przypadku stwierdzenia braku reprezentanta do spraw roszczeń w państwie członkowskim Unii Europejskiej.
  3. W przypadku cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może ograniczyć lub zakazać krajowemu zakładowi ubezpieczeń swobodnego rozporządzania jego aktywami lub przekazać zarząd majątkiem zakładu ubezpieczeń wyznaczonej osobie.
  4. Z dniem przekazania zarządu majątkiem wyznaczonej osobie prawo reprezentacji krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie praw i obowiązków, których przedmiotem jest majątek krajowego zakładu ubezpieczeń, przechodzi na wyznaczoną osobę.
  5. Z dniem przekazania zarządu majątkiem wyznaczonej osobie, kompetencje organów krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie praw i obowiązków, których przedmiotem jest majątek krajowego zakładu ubezpieczeń, ulegają zawieszeniu do dnia upływu terminu sprawowania zarządu przez wyznaczoną osobę.
  6. Przekazanie zarządu majątkiem wyznaczonej osobie podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zgłoszenia do rejestru dokonuje Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego.
  7. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego ustala wynagrodzenie za sprawowanie zarządu majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń przez wyznaczoną osobę. Koszty zarządu majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń przez wyznaczoną osobę ponosi krajowy zakład ubezpieczeń.
  8. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego w decyzji o przekazaniu zarządu majątkiem, o którym mowa w ust. 3, określa:
    - 1) osobę, której przekazuje się zarząd majątkiem krajowego zakładu ubezpieczeń,
    - 2) okres, na który ustanawiany jest zarząd majątkiem,
    - 3) szczegółowe zadania zarządu majątkiem,
    - 4) tryb wykonywania zadań zarządu majątkiem,
    - 5) wynagrodzenia za zarząd majątkiem.
  9. Decyzja o cofnięciu zezwolenia jest natychmiast wykonalna.

10. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia wydania decyzji, trzykrotnie ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim informację o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

Art. 95.

W przypadku cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej:

- 1) krajowy zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów ubezpieczenia,
- 2) umowy ubezpieczenia już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się,
- 3) suma ubezpieczenia zawartych umów ubezpieczenia nie może być podwyższana.

Rozdział 6

Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń

Art. 96.

1. Przepisy ustawy stosuje się do głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń z państw nie będących członkami Unii Europejskiej.

Art. 97.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może podejmować i wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na zasadzie wzajemności.
2. Podjęcie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 7, wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 98.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń może podejmować i wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jedynie przez główny oddział, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 7.
2. Główny oddział działa na podstawie przepisów prawa polskiego i statutu głównego oddziału sporządzanego przez zagraniczny zakład ubezpieczeń, w formie aktu notarialnego.
3. Statut głównego oddziału i jego zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.
4. Statut głównego oddziału określa w szczególności:
  - 1) strukturę organizacyjną głównego oddziału,
  - 2) zasady tworzenia jednostek terenowych oraz zasady ich reprezentacji,

- 3) rodzaje rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych przez główny oddział i metody ich tworzenia,
- 4) zasady rozliczeń z centralą zagranicznego zakładu ubezpieczeń.
5. Główny oddział podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego i może rozpocząć działalność z chwilą dokonania wpisu.
6. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego może zostać dokonany po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Ogłoszenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego zamieszcza się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt głównego oddziału.

Art. 99.

1. Główny oddział może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywany.
2. Głównym oddziałem kieruje dyrektor głównego oddziału.
3. Dyrektor głównego oddziału i jego zastępcy muszą spełniać następujące wymagania: posiadać odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń, dawać rękojmię prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty, nie być skazanym za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu, dyrektor i co najmniej jeden jego zastępca muszą posługiwać się biegle językiem polskim.
4. Prawo reprezentacji głównego oddziału przysługuje samodzielnie dyrektorowi lub 2 zastępcom dyrektora łącznie.
5. Dyrektor głównego oddziału oraz jego zastępcy są ujawniani w Krajowym Rejestrze Sądowym.
6. Główny oddział jest obowiązany przechowywać wszelkie dokumenty dotyczące jego działalności w siedzibie głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Główny oddział ma swoją siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w miejscowości wskazanej w zezwoleniu.
8. Właściwe do rozpoznawania spraw, w których stroną lub uczestnikiem jest zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez główny oddział, są polskie sądy powszechne.

Art. 100.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, na wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń, wydaje, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
  - 1) nazwę i siedzibę zagranicznego zakładu ubezpieczeń oraz nazwę państwa, w którym znajduje się jego siedziba,
  - 2) siedzibę oraz rzeczowy zakres działalności głównego oddziału,

- 3) imiona i nazwiska osób przewidzianych na dyrektora głównego oddziału, jego zastępców, aktuarium oraz osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
- 1) statut zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
  - 2) wskazanie imion i nazwisk dyrektora głównego oddziału oraz jego zastępców,
  - 3) informację o wysokości środków własnych zagranicznego zakładu ubezpieczeń,
  - 4) dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym osoby proponowanej na stanowisko aktuarium,
  - 5) dokumenty potwierdzające odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do zarządzania zakładem ubezpieczeń osoby proponowanej na stanowisko dyrektora i osób proponowanych na stanowisko jego zastępcy,
  - 6) zaświadczenie organu nadzoru ubezpieczeniowego państwa, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń ma swoją siedzibę, o posiadaniu przez ten zakład zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej oraz o posiadaniu środków własnych, i informację o sytuacji finansowej tego zakładu,
  - 7) dowód, że główne oddziały działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z niniejszą ustawą, mogą podjąć działalność ubezpieczeniową na terytorium kraju, w którym zakład ubezpieczeń ma siedzibę; wymóg ten nie dotyczy krajów, z którymi Rzeczypospolita Polska podpisała stosowne umowy międzynarodowe,
  - 8) bilans oraz rachunek zysków i strat za okres ostatnich 3 lat działalności zagranicznego zakładu ubezpieczeń wraz z opinią biegłego rewidenta,
  - 9) ogólne warunki ubezpieczeń, które zamierza stosować zagraniczny zakład ubezpieczeń przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 10) plan działalności, o którym mowa w art. 88, wraz z rachunkiem symulacyjnym dotyczącym prowadzenia głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 11) statut głównego oddziału,
  - 12) informacje o wysokości funduszu organizacyjnego przeznaczonego na utworzenie administracji głównego oddziału i zorganizowanie jego jednostek terenowych,
  - 13) określenie środków finansowych niezbędnych do wypłacenia świadczeń ubezpieczeniowych i pokrycia marginesu wypłacalności,
  - 14) inne dokumenty potwierdzające spełnienie warunków uzyskania zezwolenia.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność uzyskania pełnej informacji o założycielach oraz mającym powstać głównym

oddziale i oceny trwałej zdolności zagranicznego zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań.

Art. 101.

1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 100 ust. 1, jest wydawane na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń, o których mowa w załączniku do ustawy.
2. Zezwolenie może być wydane, jeżeli w państwie, w którym znajduje się siedziba zagranicznego zakładu ubezpieczeń, zakład ten posiada odpowiednie zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej we wnioskowanym zakresie i działa w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.
3. Wymóg co do formy, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy podmiotów zagranicznych wykonujących działalność ubezpieczeniową, których siedziba znajduje się w państwach członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Art. 102.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany powiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o powołaniu lub odwołaniu osób pełniących funkcje dyrektora głównego oddziału lub jego zastępców oraz przedstawić odpowiednie dane o wykształceniu i doświadczeniu zawodowym tych osób, w terminie 21 dni przed zamierzonym dniem zmiany.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, złożyć, w drodze decyzji, sprzeciw do powołania lub odwołania określonej osoby na funkcje dyrektora głównego oddziału lub jego zastępcy, jeżeli powołanie lub odwołanie określonej osoby spowoduje naruszenie art. 99 ust. 3.

Art. 103.

Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany rozpocząć działalność ubezpieczeniową w terminie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia wydania zezwolenia.

Art. 104.

Zmiana rzeczowego zakresu działalności głównego oddziału wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 105.

1. Wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uzależnione od złożenia kaucji, w celu zabezpieczenia jego przyszłych zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia zawartych przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Kaucja wynosi równowartość minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego, o którym mowa w art. 109.

3. Kaucja jest utrzymywana przez cały okres działalności głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Kaucja wraz z oprocentowaniem, jest zaliczana na poczet posiadanych środków własnych i podlega zdeponowaniu na wyodrębnionym, oprocentowanym rachunku w banku mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który posiada fundusze własne w wysokości stanowiącej równowartość w złotych co najmniej 100 milionów euro.
5. Kaucja wraz z oprocentowaniem, podlega zwrotowi zagranicznemu zakładowi ubezpieczeń po zaspokojeniu wszystkich roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia zawartych za pośrednictwem głównego oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Kaucja nie podlega egzekucji; zaspokojenie z kaucji za zgodą Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego wydaną w drodze decyzji, może nastąpić jedynie w trakcie likwidacji głównego oddziału.

Art. 106.

Zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń nie może być wydane, jeżeli:

- 1) wniosek zagranicznego zakładu ubezpieczeń nie spełnia warunków określonych w ustawie, lub
- 2) osoby mające pełnić funkcję dyrektora głównego oddziału i jego zastępców nie spełniają wymogów określonych w ustawie, lub
- 3) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie daje rękojmi prawidłowego wykonywania działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie udowodni posiadania środków finansowych w wysokości równej co najmniej minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego i funduszu organizacyjnego, lub
- 5) zagraniczny zakład ubezpieczeń nie posiada środków finansowych niezbędnych do zapewnienia pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych głównego oddziału i środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności głównego oddziału, lub
- 6) plan działalności, o którym mowa w art. 100 ust. 3 pkt 10, nie zapewnia trwałej zdolności do wykonywania zobowiązań głównego oddziału.

Art. 107.

Główny oddział jest obowiązany do tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2, na pokrycie zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych przez główny oddział umów ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 108.

Zagraniczny zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż kapitał gwarancyjny, przy czym podstawą do wyliczenia marginesu wypłacalności jest:

- 1) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych głównego oddziału oraz wielkość sum ubezpieczenia umów zawartych przez główny oddział, w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w dziale I grupy 1-3 lub 4 załącznika do ustawy,
- 2) składka lub świadczenia głównego oddziału, w przypadku zagranicznego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w dziale I grupy 5 załącznika do ustawy albo w dziale II załącznika do ustawy.

Art. 109.

Minimalny kapitał gwarancyjny dla głównego oddziału wynosi 50% minimalnego kapitału gwarancyjnego określonego dla zakładu ubezpieczeń.

Art. 110.

Przepisy określające uprawnienia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego w stosunku do organów zakładu ubezpieczeń stosuje się odpowiednio do dyrektora głównego oddziału i jego zastępców.

Art. 111.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego cofa, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zakład ten w państwie, gdzie znajduje się jego siedziba:
  - 1) utracił zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej,
  - 2) został postawiony w stan likwidacji lub ogłoszono jego upadłość.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może cofnąć, w drodze decyzji, zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie jednej lub kilku grup ubezpieczeń albo jednego lub kilku rodzajów ubezpieczeń przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:
  - 1) zagraniczny zakład ubezpieczeń przestał spełniać warunki niezbędne do uzyskania zezwolenia,
  - 2) główny oddział wykonuje działalność ubezpieczeniową z naruszeniem przepisów prawa,
  - 3) zagraniczny zakład ubezpieczeń wystąpił do Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego z wnioskiem o cofnięcie zezwolenia, przy czym należy zagwarantować zabezpieczenie interesów ubezpieczonych dotyczące w szczególności spełnienia świadczeń i wypłaty odszkodowań.

Art. 112.

Rozwiązanie głównego oddziału następuje po przeprowadzeniu jego likwidacji.

Art. 113.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zarządzić likwidację głównego oddziału w przypadku, gdy:
  - 1) działalność głównego oddziału jest wykonywana z naruszeniem przepisów prawa lub jest sprzeczna z planem działalności niezapewniając trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań,
  - 2) główny oddział nie spełnia świadczeń ubezpieczeniowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej albo spełnia je z opóźnieniem lub częściowo,
  - 3) zostało wszczęte postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń w kraju jego siedziby.
2. W przypadku zarządzenia likwidacji Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego wyznacza likwidatora.

Art. 114.

1. Likwidatorzy są obowiązani składać sprawozdania o przebiegu likwidacji co 3 miesiące od dnia otwarcia likwidacji; Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać przedstawiania sprawozdań o przebiegu likwidacji w terminach krótszych oraz przekazywania dodatkowych informacji.
2. W przypadku ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji głównego oddziału:
  - 1) główny oddział nie może zawierać nowych umów ubezpieczenia,
  - 2) umowy już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się,
  - 3) suma ubezpieczenia zawartych umów ubezpieczenia nie może być podwyższana.
3. W przypadku likwidacji przez zagraniczny zakład ubezpieczeń działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub utraty zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w kraju, likwidatorem głównego oddziału jest jego dyrektor.
4. Dyrektor głównego oddziału ma obowiązek powiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego i ogłosić trzykrotnie, w terminie 7 dni, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, o okolicznościach, o których mowa w art. 111, w terminie 3 dni od dnia cofnięcia zezwolenia, otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości.
5. Jeżeli środki stanowiące pokrycie funduszu ubezpieczeniowego nie wystarczą na pokrycie wszystkich zobowiązań głównego oddziału, za wydaną w drodze decyzji zgodą Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, zaspokojenie nie pokrytej części zobowiązań następuje z kaucji, o której mowa w art. 105.
6. Do likwidacji głównego oddziału stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.

Art. 115.

1. W przypadku ogłoszenia upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń, pierwszeństwo do zaspokojenia z masy upadłości w kraju mają należności z tytułu umów ubezpieczenia, zawartych przez główny oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W przypadku ogłoszenia upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń, do likwidacji majątku masy upadłości głównego oddziału stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - Prawo upadłościowe (Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18).

Art. 116.

Zagraniczny zakład ubezpieczeń odpowiada za zobowiązania głównego oddziału całym swoim majątkiem.

Art. 117.

Dyrektor głównego oddziału, który nie powiadomi Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego oraz nie ogłosi trzykrotnie, w terminie 7 dni, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, o okolicznościach, o których mowa w art. 111 ust. 1, odpowiada majątkiem osobistym i solidarnie z zagranicznym zakładem ubezpieczeń za szkodę wyrządzoną z tego tytułu wierzycielom.

Rozdział 7**Swoboda świadczenia usług ubezpieczeniowych****Art. 118.**

1. Krajowy zakład ubezpieczeń, w ramach swobody świadczenia usług, może wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
2. Działalność krajowego zakładu ubezpieczeń w zakresie, o którym mowa w ust. 1, podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 119.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli uzyskał odpowiednie zezwolenie na wykonywanie tej działalności w państwie, w którym ma swoją siedzibę.
2. Wykonywanie działalności przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, podlega nadzorowi właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym ma on swoją siedzibę.

Art. 120.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wykonujący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany stosować prawo polskie, chyba że co innego wynika z umowy międzynarodowej, której Rzeczypospolita Polska jest stroną.
2. Za zobowiązania z tytułu wykonywanej działalności ubezpieczeniowej zagraniczny zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, odpowiada całym swoim majątkiem.
3. Zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, w zakresie określenia prawa właściwego dla umowy ubezpieczenia obowiązany jest stosować następujące zasady:
  - 1) jeżeli ubezpieczający ma miejsce zamieszkania lub siedzibę zarządu w państwie członkowskim Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka, do umów ubezpieczenia stosuje się prawo tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem, że gdy pozwala na to prawo tego państwa członkowskiego strony mogą wybrać prawo innego państwa,
  - 2) jeżeli ubezpieczający nie ma stałego miejsca zamieszkania lub siedziby zarządu w państwie członkowskim Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka, strony umowy ubezpieczenia mogą wybrać jako właściwe prawo państwa członkowskiego Unii Europejskiej umiejscowienia ryzyka lub prawo państwa, w którym ubezpieczający ma miejsce zamieszkania lub siedzibę zarządu,
  - 3) jeżeli ubezpieczający wykonuje działalność gospodarczą lub wykonuje wolny zawód, a umowa ubezpieczenia obejmuje co najmniej dwa ryzyka, związane z tą działalnością i umiejscowione w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, swoboda wyboru prawa właściwego w odniesieniu do umowy ubezpieczenia będzie rozciągać się na prawo tych państw członkowskich Unii Europejskiej jako państwo, w którym ubezpieczający ma miejsce zamieszkania lub siedzibę organu zarządzającego,
  - 4) w zakresie określonym w pkt 2 i 3 dopuszcza się możliwość swobody wyboru prawa właściwego,
  - 5) jeżeli ryzyko ogranicza się do zdarzeń zachodzących w państwie członkowskim innym niż państwo umiejscowienia ryzyka, niezależnie od postanowień pkt 1-3, strony mogą wybrać prawo pierwszego z tych państw,
  - 6) dokonanie wyboru prawa właściwego przez strony umowy ubezpieczenia, gdy wszystkie istotne elementy w czasie dokonania wyboru związane są tylko z jednym państwem członkowskim Unii Europejskiej nie wyłącza stosowania bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa tego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
  - 7) wybór, o którym mowa w pkt 1-5 ma być jednoznacznie określony w umowie ubezpieczenia lub wynikać z okoliczności,

- 8) jeżeli wybór nie został dokonany zgodnie z powyższymi przepisami, prawem właściwym dla danej umowy ubezpieczenia będzie prawo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z którym umowa jest najściślej związana,
- 9) powyższe postanowienia nie ograniczają prawa właściwego dla siedziby sądu, gdy są one bezwzględnie obowiązujące.

Art. 121.

1. Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez oddział:
  - 1) po otrzymaniu przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego od właściwego organu państwa, w którym znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń odpowiednich informacji dotyczących zagranicznego zakładu ubezpieczeń, o których mowa w art. 122 pkt 1-3 i art. 123,
  - 2) po otrzymaniu od Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego informacji o warunkach, na których działalność ta jest wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2, organowi nadzoru państwa właściwego ze względu na siedzibę zakładu ubezpieczeń, w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 122.

Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej może wykonywać działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, po otrzymaniu przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego od właściwych organów państwa członkowskiego Unii Europejskiej na terenie którego znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń:

- 1) zaświadczenia potwierdzającego, że zakład ubezpieczeń posiada środki na pokrycie marginesu wypłacalności,
- 2) informacji o grupach ubezpieczeń, na wykonywanie których posiada on zezwolenie,
- 3) informacji o rodzaju ryzyk, które taki zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 123.

Zagraniczny zakład ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej, wykonujący działalność w dziale II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach swobody świadczenia usług ma obowiązek przekazać Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego dane osobowe przedstawicieli zakładu ubezpieczeń upoważnionych do jego reprezentowania w zakresie niezbędnym dla:

- 1) podejmowania i zaspokajania roszczeń zgłaszanych przez osoby uprawnione, oraz

2) zapewnienia zastępstwa prawnego zakładu w sporach przed polskimi sądami powszechnymi.

Art. 124.

Informacje, o których mowa w art. 122 pkt 1-3 i art. 123, sporządza się w języku polskim.

Art. 125.

Krajowy zakład ubezpieczeń, który zamierza rozpocząć działalność ubezpieczeniową na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ma obowiązek zawiadomienia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 126.

1. Zawiadomienie, o którym mowa w art. 125, w przypadku zamiaru wykonywania działalności przez oddział zawiera:
  - 1) nazwę państwa członkowskiego Unii Europejskiej na terytorium którego zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność ubezpieczeniową,
  - 2) rodzaj planowanej działalności,
  - 3) strukturę organizacyjną oddziału,
  - 4) plan działalności,
  - 5) adres oddziału w państwie członkowskim Unii Europejskiej,
  - 6) imię i nazwisko dyrektora oddziału upoważnionego do reprezentowania zakładu ubezpieczeń oraz dwóch jego zastępców, którzy posiadać będą łącznie upoważnienie do reprezentowania zakładu ubezpieczeń,
  - 7) oświadczenie, że zakład ubezpieczeń jest członkiem biura narodowego i zagranicznego funduszu gwarancyjnego, w przypadku gdy zamierza on wykonywać działalność w dziale II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika.
2. W terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego przekaze informacje, o których mowa w ust. 1, wraz z oświadczeniem, że zakład ubezpieczeń posiada środki na pokrycie marginesu wypłacalności, właściwym organom państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym krajowy zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może odmówić, w drodze decyzji, przekazania informacji, o których mowa w ust. 1, jeżeli:
  - 1) sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń nie pozwala na utworzenie oddziału,
  - 2) struktura organizacyjna oddziału nie zapewnia prawidłowego wykonywania działalności,
  - 3) dyrektor oddziału oraz jego zastępcy nie posiadają odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego niezbędnego do zarządzania zakładem ubezpieczeń lub nie

dają rękojmi prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń w sposób należyty lub byli karani za umyślne przestępstwo stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu,

- 4) przedstawiony plan działalności nie zapewnia trwałej zdolności do wykonywania zobowiązań.
4. Oddział może zostać ustanowiony, po otrzymaniu w terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, od właściwych organów państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zakład zamierza ustanowić oddział oraz informacji o warunkach na jakich działalność ta będzie wykonywana.
5. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego niezwłocznie powiadomi zakład ubezpieczeń o przyczynach odmowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 127.

1. Zawiadomienie, o którym mowa w art. 125, w przypadku zamiaru wykonywania działalności w inny sposób niż przez oddział w ramach swobody świadczenia usług, zawiera wskazanie rodzajów ryzyk jakie zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać.
2. W terminie 30 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w art. 125, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego przekaze właściwemu organowi państwa, w którym zakład ubezpieczeń zamierza wykonywać działalność:
  - 1) zaświadczenie potwierdzające że zakład ubezpieczeń posiada środki własne na pokrycie marginesu wypłacalności,
  - 2) informację o grupach ubezpieczeń, na które posiada zezwolenie,
  - 3) informację o rodzaju ryzyk, które zakład ubezpieczeń zamierza ubezpieczać w państwie członkowskim Unii Europejskiej.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może odmówić przekazania informacji, o których mowa w ust. 2, jeżeli sytuacja finansowa zakładu ubezpieczeń nie pozwala na wykonywanie działalności w zakresie określonym w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 125.
4. Zakład ubezpieczeń może rozpocząć działalność, po otrzymaniu potwierdzenia od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej o otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2.
5. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego niezwłocznie powiadomi zakład ubezpieczeń o przyczynach odmowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 128.

1. O zamiarze zmiany wszelkich danych lub informacji, o których mowa w art. 126 ust. 1 i art. 127 ust. 1 i 2, zakład ubezpieczeń ma obowiązek poinformowania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego oraz właściwych organów państwa, w którym znajduje się siedziba zakładu ubezpieczeń, w terminie co najmniej 30 dni przed planowanym wprowadzeniem tych zmian.
2. Wprowadzanie zmian informacji lub danych, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie określonym w art. 126 ust. 2 i 3 i art. 127 ust. 2 i 3.

Art. 129.

1. Jeżeli Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego stwierdzi, że zagraniczny zakład ubezpieczeń, wykonujący działalność przez oddział lub w inny sposób w ramach swobody świadczenia usług, przy wykonywaniu tej działalności nie przestrzega przepisów prawa polskiego, zobowiąże ten zakład ubezpieczeń do usunięcia takiej nieprawidłowości.
2. Jeżeli zakład ten nie podejmie koniecznych działań, o których mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego poinformuje o tym właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zakład ten ma siedzibę.
3. Jeżeli pomimo zastosowania środków, o których mowa w ust. 2, przez właściwe organy państwa członkowskiego Unii Europejskiej wobec zakładu ubezpieczeń lub jeżeli środki te okażą się niedostateczne lub nie zostaną zastosowane, a zagraniczny zakład ubezpieczeń w dalszym ciągu będzie naruszać przepisy prawne obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, po poinformowaniu właściwych organów państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym zakład ten ma siedzibę, może zastosować wszystkie uprawnienia przysługujące jej z mocy ustawy w stosunku do krajowych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów ubezpieczeń, aby zapobiec dalszym naruszeniom prawa wraz z zakazem wykonywania działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez ten zakład ubezpieczeń.

Art. 130.

Krajowy zakład ubezpieczeń, który wykonuje działalność w ramach swobody świadczenia usług jest obowiązany do poinformowania ubezpieczającego, przed zawarciem umowy ubezpieczenia, o siedzibie zakładu ubezpieczeń.

Art. 131.

Polisa lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia przez oddział lub w inny sposób w ramach swobody świadczenia usług, musi zawierać informacje dotyczące:

- 1) adresu siedziby zakładu ubezpieczeń lub odpowiednio adresu oddziału zakładu ubezpieczeń, który udziela ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) miejsca zawarcia umowy ubezpieczenia,
- 3) właściwości sądu w przypadku sporu między stronami umowy ubezpieczenia.

Art. 132.

Krajowy zakład ubezpieczeń wykonujący działalność poza granicami kraju jest obowiązany do informowania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, oddzielnie dla transakcji przeprowadzanych w zakresie działalności głównego oddziału oraz dla transakcji przeprowadzanych w inny sposób, w ramach swobody świadczenia usług, o wysokości składek, świadczeń i prowizji, nie pomniejszych o reasekurację, w podziale na państwa członkowskie Unii Europejskiej i grupy ubezpieczeń, a także - w odniesieniu do działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej przewoźnika - o częstotliwości występowania i średniej wysokości szkód.

Art. 133.

1. Krajowy zakład ubezpieczeń może zawrzeć umowę o przeniesienie portfela ubezpieczeń zawartych poprzez oddział, z zakładem ubezpieczeń mającym siedzibę w kraju członkowskim Unii Europejskiej.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zatwierdza umowę, o której mowa w ust. 1, z zachowaniem warunków określonych w art. 163-168, po otrzymaniu od właściwego organu nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym przejmujący zakład ubezpieczeń ma siedzibę, potwierdzenia, że zakład ten, po przejściu portfela, będzie posiadać środki własne w wysokości marginesu wypłacalności.

Art. 134.

Do likwidacji oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej i krajowego zakładu ubezpieczeń za granicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 113 i art. 114.

Art. 135.

W przypadku ogłoszenia upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń z państwa członkowskiego Unii Europejskiej stosuje się odpowiednio przepisy art. 115.

Rozdział 8**Gospodarka finansowa zakładu ubezpieczeń****Art. 136.**

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać środki własne w wysokości nie niższej niż margines wypłacalności i nie niższej niż minimalna wysokość kapitału gwarancyjnego.
2. Kapitał gwarancyjny jest równy większej z wartości:
  - 1) jednej trzeciej marginesu wypłacalności,
  - 2) minimalnej wysokości kapitału gwarancyjnego.

Art. 137.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyliczenia wysokości marginesu wypłacalności oraz minimalną wysokość kapitału gwarancyjnego dla działów i grup ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 uwzględnia konieczność zapewnienia wypłacalności zakładów ubezpieczeń.

Art. 138.

1. Środki własne zakładu ubezpieczeń są to aktywa zakładu ubezpieczeń, z wyłączeniem aktywów przeznaczonych na pokrycie wszelkich przewidywalnych zobowiązań i wartości niematerialnych i prawnych.

2. Z aktywów stanowiących środki własne zakładu ubezpieczeń powiązanego wyłącza się posiadane przez ten zakład ubezpieczeń akcje i inne aktywa finansujące środki własne innego zakładu ubezpieczeń.
3. W szczególności do środków własnych zalicza się:
  - 1) wartość opłaconego kapitału zakładowego,
  - 2) wartość zobowiązań wobec członków towarzystwa, w przypadku towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, pod warunkiem, że:
    - a) zgodnie ze statutem towarzystwa zobowiązania wobec członków towarzystwa mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie wtedy, gdy nie spowoduje to naruszenia art. 136 ust. 1,
    - b) zgodnie ze statutem towarzystwa zobowiązania wobec członków towarzystwa, w przypadku likwidacji towarzystwa, mogą być spłacone członkom towarzystwa tylko i wyłącznie po spłaceniu wszelkich innych zobowiązań towarzystwa, i
    - c) zgodnie ze statutem towarzystwa zobowiązania wobec członków towarzystwa, z wyłączeniem indywidualnych płatności związanych z wygaśnięciem członkostwa, nie mogą być spłacane przed przekazaniem informacji o zamiarze dokonania spłaty, w terminie 30 dni przed dniem spłaty, Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, która może zakazać w tym terminie dokonywania spłaty,
  - 3) połowę należnych wpłat na kapitał zakładowy, pod warunkiem, że co najmniej 25% kapitału zostało opłacone,
  - 4) kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,
  - 5) nie podzielony zysk z lat ubiegłych,
  - 6) w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, prowadzących działalność w zakresie działu II załącznika do ustawy, należności towarzystwa od członków z tytułu zażądanych dopłat do wysokości 50% należnych dopłat w roku obrotowym i do wysokości 50% środków własnych.
4. Na wniosek zakładu ubezpieczeń i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:
  - 1) różnicy między wartością rynkową a wartością nabycia aktywów, pod warunkiem, że powstała różnica nie ma charakteru wyjątkowego,
  - 2) kapitału pożyczek podporządkowanych spełniających następujące warunki:
    - a) kapitał pożyczek podporządkowanych nie może stanowić więcej niż 25% środków własnych,
    - b) kapitał pożyczek podporządkowanych jest opłacony w pełnej wysokości,
    - c) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi kapitał pożyczek podporządkowanych w przypadku upadłości albo likwidacji zakładu ubezpieczeń, może być spłacony dopiero po zaspokojeniu wszystkich innych wierzycieli zakładu ubezpieczeń,

- d) w przypadku pożyczek z określonym okresem spłaty, pierwotny okres spłaty musi wynosić przynajmniej 5 lat; nie później jednak, niż 12 miesięcy przed terminem spłaty, zakład ubezpieczeń obowiązany jest przedstawić do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, plan przedstawiający sposób utrzymania lub podniesienia środków własnych do wymaganej wartości przed terminem spłaty, chyba że warunki zaliczenia pożyczki do środków własnych stopniowo ograniczają wartość pożyczki zaliczanej do środków własnych przez okres co najmniej 5 lat przed terminem spłaty. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zezwolić na przedterminową spłatę pożyczek, na wniosek zakładu ubezpieczeń pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia art. 136 ust. 1,
  - e) w przypadku pożyczek, których termin spłaty nie jest ustalony, pożyczki te mogą być spłacane tylko i wyłącznie z zachowaniem pięcioletniego okresu wypowiedzenia, chyba że nie są już zaliczane do środków własnych. Dokonanie przedterminowej spłaty może nastąpić tylko i wyłącznie po uzyskaniu uprzedniej zgody Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, na wniosek zakładu ubezpieczeń, który jest obowiązany zawiadomić nadzór ubezpieczeniowy o planowanej spłacie co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem spłaty i przedstawić aktualne dane o wartości środków własnych i dane o wartości środków własnych przed i po dokonaniu płatności. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zezwolić na spłatę pożyczek pod warunkiem, że nie spowoduje to naruszenia art. 136 ust. 1,
  - f) w umowie pożyczki nie zawarto żadnych warunków przewidujących, że w określonych okolicznościach, innych niż likwidacja zakładu ubezpieczeń, zadłużenie zostanie spłacone przed uzgodnionym terminem spłaty,
  - g) w umowie pożyczki zawarto warunki, zgodnie z którymi umowa pożyczki może być zmieniona tylko po otrzymaniu od nadzoru ubezpieczeniowego oświadczenia o braku zastrzeżeń do planowanych zmian.
5. Na wniosek zakładu ubezpieczeń na życie i na podstawie przedstawionych przez niego dowodów Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może wyrazić, w drodze decyzji, zgodę na zaliczenie do środków własnych:
- 1) 50% przyszłych zysków zakładu ubezpieczeń, ustalonych przez pomnożenie przewidywanego rocznego zysku, którym jest średnia arytmetyczna zysków zakładu wykazanych w okresie ostatnich 5 lat działalności, przez współczynnik, który określa pozostały średni okres ważności umów ubezpieczenia,
  - 2) w przypadku gdy zakład ubezpieczeń nie stosuje metody Zillmera lub stosuje ją, lecz nie uwzględnia przy tym kosztów akwizycji w pełnej wysokości - różnicy między wysokością rezerwy obliczoną przez zakład ubezpieczeń i wysokością rezerwy obliczoną przy zastosowaniu metody Zillmera z uwzględnieniem kosztów akwizycji w pełnej wysokości; wielkość ta nie może jednak przekroczyć 3,5% sumy różnicy pomiędzy sumami kapitału i wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla wszystkich umów ubezpieczenia, dla których stosowanie metody Zillmera jest dopuszczalne; różnica zaliczana do środków własnych jest pomniejszana o nie rozliczone koszty akwizycji, wykazane w bilansie jako aktywa.

6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zasady kalkulacji współczynnika 50% przyszłych zysków oraz współczynnika określającego maksymalną wysokość przyszłych zysków, które mogą być zaliczone do środków własnych, zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność zapewnienia spójności i przejrzystości dokonywanych obliczeń.
7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania środków własnych zakładów ubezpieczeń powiązanych, w taki sposób aby w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej do środków własnych nie były zaliczane podwójnie, w sposób bezpośredni lub pośredni, te same aktywa.

Art. 139.

1. Zakład ubezpieczeń tworzy:
  - 1) kapitał zapasowy oraz kapitały rezerwowe,
  - 2) rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.
2. Zakład ubezpieczeń może tworzyć w ciężar kosztów:
  - 1) fundusz prewencyjny przeznaczony na finansowanie działalności zapobiegawczej w wysokości nie przekraczającej 1% składki przypisanej na udziale własnym w ostatnim roku obrotowym,
  - 2) fundusze i rezerwy specjalne określone w statucie.

Art. 140.

1. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2, są przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia.
2. Na rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe składają się:
  - 1) rezerwa składek,
  - 2) rezerwa na ryzyka niewygasłe,
  - 3) rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, w tym rezerwa na skapitalizowaną wartość rent,
  - 4) rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka),
  - 5) rezerwa ubezpieczeń na życie,
  - 6) rezerwa ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający,
  - 7) rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych,
  - 8) inne rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe określone w statucie.
3. Rezerwy, o których mowa w ust. 2 pkt 5-7, oraz rezerwa na skapitalizowaną wartość rent zwiększane są w całości lub określonej części o dochody z tytułu lokat tych rezerw, z

uwzględnieniem warunków umowy ubezpieczenia i odpowiednich formuł matematycznych wykorzystywanych przy obliczaniu rezerw.

4. Obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w zakładzie ubezpieczeń wykonującym działalność w dziale I załącznika do ustawy, mogą być dokonywane wyłącznie przez aktuarium.
5. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w zakładzie ubezpieczeń wykonującym działalność w dziale II załącznika do ustawy, które są ustalane metodami matematyki ubezpieczeniowej, muszą być potwierdzone opinią aktuarium o ich prawidłowości. Opinia ta stanowi załącznik do sprawozdania finansowego.

Art. 141.

W zakresie koasekuracji rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe tworzone są przez każdy z zakładów ubezpieczeń zgodnie z zasadami przewidzianymi w ustawie, jednak rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia jest co najmniej równa rezerwie ustalonej przez zakład ubezpieczeń wiodący.

Art. 142.

Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do lokowania środków finansowych w taki sposób, aby uwzględniając rodzaj i strukturę prowadzonych ubezpieczeń osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.

Art. 143.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany posiadać aktywa spełniające warunki określone w ustawie w wysokości nie niższej niż wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto.
2. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są ustalone w walucie, w której wyrażone są zobowiązania z umów ubezpieczenia, z tytułu których tworzy się odpowiednie rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania waluty, w której ma zostać wypłacone odszkodowanie lub świadczenie oraz przypadki, kiedy nie stosuje się zasady ustalania waluty. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia w szczególności sytuację, gdy odszkodowanie lub świadczenie nie jest wyrażone w żadnej walucie.
4. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone w taki sposób, aby nie były one związane z jednym rodzajem aktywów lub jednym podmiotem, jak również nie były w żaden sposób obciążone innymi zobowiązaniami.
5. Termin wymagalności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest dostosowany do terminu wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia.
6. Aktywami stanowiącymi pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych mogą być następujące rodzaje aktywów:

- 1) papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa oraz organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska,
  - 2) obligacje jednostek samorządu terytorialnego lub związków jednostek samorządu terytorialnego, emitowane lub gwarantowane przez jednostki samorządu terytorialnego lub związki jednostek samorządu terytorialnego,
  - 3) inne dłużne papiery wartościowe o stałej lub zmiennej stopie dochodu,
  - 4) akcje, w tym dopuszczone do publicznego obrotu,
  - 5) udziały,
  - 6) jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych,
  - 7) listy zastawne,
  - 8) pożyczki, w tym zabezpieczone hipotecznie lub przez instytucje finansowe oraz pożyczki pod zastaw praw wynikających z umów ubezpieczenia na życie,
  - 9) nieruchomości,
  - 10) środki pieniężne, w tym zgromadzone na rachunku bankowym,
  - 11) depozyty bankowe,
  - 12) należności od reasekuratorów,
  - 13) należności depozytowe od cedentów,
  - 14) należności od ubezpieczających wynikające z zawartych umów ubezpieczenia, których termin spłaty przypada w okresie 3 miesięcy,
  - 15) należności od pośredników ubezpieczeniowych wynikające z zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji, których termin spłaty przypada w okresie 3 miesięcy,
  - 16) należności od budżetu państwa,
  - 17) środki trwałe inne niż nieruchomości, jeżeli dokonuje się od nich odpisów amortyzacyjnych według stawek amortyzacyjnych ustalonych z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny,
  - 18) zarachowane czynsze i odsetki,
  - 19) nierozliczone koszty akwizycji w zakresie zgodnym z ustaleniem wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.
7. Wartość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalana jest z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny. Jeżeli zakład ubezpieczeń ustala wartość aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w sposób naruszający zasadę ostrożnej wyceny, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zobowiązać zakład ubezpieczeń do dokonywania wyceny indywidualnych aktywów po cenach sprzedaży netto.

8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki, które spełniać powinny aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, uwzględniając wartości procentowe, których nie mogą przekraczać te aktywa. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zapewnienia wypłacalności zakładu ubezpieczeń oraz odpowiedniej wyceny aktywów.
9. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, na wniosek zakładu ubezpieczeń, udzielić, w drodze decyzji, zezwolenia na uznawanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, aktywów innych niż, o których mowa w ust. 6, pod warunkiem, że są one związane z nowymi instrumentami finansowymi. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego w decyzji udzielającej zezwolenia, określa warunki dopuszczalności uznawania za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wskazanych w zezwoleniu aktywów.
10. W przypadku, gdy ryzyko umiejscowione jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej aktywa, o których mowa w ust. 6, mogą być lokowane wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
11. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, może udzielić zezwolenia ogólnego na uznawanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie uwzględnia konieczność zachowania bezpieczeństwa i rentowności aktywów.
12. W przypadku, gdy ryzyko umiejscowione jest na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej aktywa, o których mowa w ust. 6, mogą być lokowane wyłącznie na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej.
13. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może, w drodze rozporządzenia, udzielić zezwolenia ogólnego na uznawanie za środki stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych aktywów znajdujących się poza granicami państw członkowskich Unii Europejskiej. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zachowania bezpieczeństwa i rentowności aktywów.

Art. 144.

1. Aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie mogą przekraczać:
  - 1) 40% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu na rynku regulowanym i jednostkach uczestnictwa lub certyfikatach inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych,
  - 2) 25% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w nieruchomościach i pożyczkach zabezpieczonych hipotecznie; z zastrzeżeniem, że aktywa te nie mogą przekraczać:
    - a) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w jednej nieruchomości lub kilku nieruchomościach, które ze względu na swoje położenie powinny być uznane za jedną lokatę,

- b) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w pożyczce zabezpieczonej hipotecznie udzielonej temu samemu pożyczkobiorcy lub grupie pożyczkobiorców powiązanych,
- 3) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w listach zastawnych, udziałach, akcjach nie dopuszczonych do publicznego obrotu na rynku regulowanym i innych papierach wartościowych o zmiennej stopie dochodu, z zastrzeżeniem, że udział zakładu ubezpieczeń w przedsiębiorstwie, które jest emitentem tych papierów wartościowych nie przekracza 10% jego kapitału podstawowego,
- 4) 10% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w dłużnych papierach wartościowych o stałej kwocie dochodu i pożyczkach zabezpieczonych przez instytucje finansowe z wyłączeniem papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska, pożyczek udzielanych Skarbowi Państwa lub gwarantowanych przez Skarb Państwa albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska, papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w papierach wartościowych jednego emitenta lub grupie emitentów powiązanych albo w pożyczkach jednego pożyczkobiorcy lub grupie pożyczkobiorców powiązanych, z wyłączeniem papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska, pożyczek udzielanych Skarbowi Państwa lub gwarantowanych przez Skarb Państwa albo organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska, papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, pożyczek udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego lub gwarantowanych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- 6) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w pożyczkach, które nie są zabezpieczone hipotecznie albo przez instytucje finansowe przy czym aktywa te nie mogą przekraczać 1% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w jednej pożyczce,
- 7) 20% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w należnościach od cedentów, reasekuratorów, ubezpieczających lub pośredników ubezpieczeniowych, pod warunkiem, że należności te są zabezpieczone hipotecznie albo przez instytucje finansowe,

- 8) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w należnościach od cedentów, reasekuratorów, ubezpieczających lub pośredników ubezpieczeniowych, które nie są zabezpieczone hipotecznie albo przez instytucje finansowe,
  - 9) 5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w środkach trwałych, z zastrzeżeniem pkt 2,
  - 10) 3% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w środkach pieniężnych,
  - 11) 3% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w zarachowanych czynszach i odsetkach.
2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczą papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.
  3. Z ograniczeń określonych w ust. 1, wyłączone są aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający.

Rozdział 9

Aktuariusz

Art. 145.

Aktuariuszem jest osoba fizyczna wykonująca czynności w dziedzinie matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, wpisana do rejestru aktuariuszy.

Art. 146.

Do zadań aktuariusza należy:

- 1) ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- 2) kontrolowanie zgodności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na warunkach określonych w art. 151,
- 3) wyliczanie marginesu wypłacalności,
- 4) sporządzanie rocznego raportu o stanie portfela ubezpieczeń,
- 5) ustalanie wartości składników zaliczanych do środków własnych.

Art. 147.

Rejestr aktuariuszy prowadzi Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 148.

1. Do rejestru aktuariuszy może być wpisana osoba fizyczna, spełniająca następujące wymogi:

- 1) ukończyła studia wyższe, a następnie przez okres co najmniej 2 lat, wykonywała czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki pod kierunkiem aktuarium,
  - 2) złożyła z pozytywnym wynikiem egzamin aktuarialny,
  - 3) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 4) korzysta z pełni praw publicznych,
  - 5) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego dokonuje wpisu do rejestru aktuariusz na wniosek zainteresowanej osoby.
  3. Wpis aktuarium do rejestru obejmuje:
    - 1) nazwisko i imię, datę urodzenia i miejsce zamieszkania,
    - 2) numer zaświadczenia Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariusz o złożeniu egzaminów,
    - 3) datę wpisu.
  4. Aktuarium ma obowiązek niezwłocznego zgłoszenia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego zmiany danych podlegających wpisowi.
  5. Rejestr aktuariusz jest ogłaszany przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
  6. Od wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, po uzyskaniu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariusz, może zwolnić, na zasadzie wzajemności, osobę będącą obywatelem państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, spełniającą warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3-5, jeżeli posiada uprawnienia do wykonywania zawodu aktuarium w tych państwach.

Art. 149.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego dokona skreślenia z rejestru aktuarium w przypadku:

- 1) wniosku aktuarium,
- 2) utraty pełnej zdolności do czynności prawnych,
- 3) skazania aktuarium prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa, o których mowa w art. 148 ust. 1 pkt 5,
- 4) orzeczenia prawomocnym wyrokiem sądu o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu aktuarium,
- 5) śmierci aktuarium.

Art. 150.

1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariusz, w drodze rozporządzenia:

- 1) powołuje Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy,
  - 2) nadaje regulamin Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy,
  - 3) ustala wysokość opłat egzaminacyjnych dla osób składających egzaminy przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy,
  - 4) ustala wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy za przeprowadzanie egzaminów.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia sposób działania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, terminy i miejsce przeprowadzania egzaminów, kontrolę sposobu ich przeprowadzenia, terminy przyjmowania zgłoszeń i uiszczania opłaty egzaminacyjnej oraz ogłaszanie powyższych danych do publicznej wiadomości.
  3. W skład Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy wchodzi co najmniej 2 osoby posiadające wiedzę z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki.
  4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskich organizacji aktuariuszy, określi, w drodze rozporządzenia, zakres obowiązujących tematów egzaminów dla aktuariuszy oraz tryb składania tych egzaminów. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia konieczność zapewnienia pełnego sprawdzianu wiedzy kandydatów oraz sprawnego przeprowadzenia egzaminów.
  5. Tematy egzaminów dla aktuariuszy dotyczą w szczególności zagadnień z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki.

Rozdział 10

Sprawozdawczość ubezpieczeniowa zakładu ubezpieczeń

Art. 151.

1. Zakład ubezpieczeń przedstawia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego roczne sprawozdanie finansowe, sporządzone zgodnie z przepisami o rachunkowości, w terminie 6 miesięcy od ostatniego dnia roku obrotowego.
2. Sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie działu I załącznika do ustawy, obok osób określonych w odrębnych ustawach, podpisuje również aktuariusz.
3. Do sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie ubezpieczeń działu II załącznika do ustawy, w których rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ustalane są metodami aktuarialnymi, dołącza się opinię aktuarusza o prawidłowości wykazanych w sprawozdaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych metodami aktuarialnymi.
4. Do sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, dołącza się raport o stanie portfela ubezpieczeń, o którym mowa w art. 146 pkt 4.

Art. 152.

Do sprawozdań finansowych zakład ubezpieczeń dołącza dowód posiadania środków własnych w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności.

Art. 153.

1. Zakład ubezpieczeń przedstawia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego kwartalne i roczne sprawozdania finansowe i statystyczne.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, zakres, formę i sposób sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, oraz terminy ich przedstawiania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie uwzględnia wszystkie informacje mające wpływ na ocenę sytuacji finansowej zakładu ubezpieczeń.

Art. 154.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o zmianie osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych i osoby będącej aktuariuszem, w terminie 7 dni od dnia powstania tych zmian.
2. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o zmianie biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o tej zmianie.

Art. 155.

Biegły rewident, przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany powiadomić niezwłocznie Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o ujawnionych podczas badania sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń faktach wskazujących na:

- 1) popełnienie przestępstwa,
- 2) naruszenie przepisów prawa,
- 3) naruszenie interesów ubezpieczonych.

Art. 156.

1. Krajowy zakład ubezpieczeń powiązany, obowiązany jest do sporządzenia i przekazywania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego wraz ze sprawozdaniem, o którym mowa w art. 153 ust. 1, rocznych sprawozdań dotyczących transakcji przeprowadzanych w ubezpieczeniowej grupie kapitałowej w szczególności w zakresie:
  - 1) pożyczek,
  - 2) gwarancji oraz innych transakcji pozabilansowych,
  - 3) środków stanowiących pokrycie marginesu wypłacalności,
  - 4) lokat,
  - 5) działalności reasekuracyjnej,

- 6) porozumień co do podziału kosztów.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, formę i zasady sporządzania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, uwzględniając wysokość i strukturę kapitału zakładowego, wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, prawidłowość polityki lokacyjnej, wysokość i pokrycie środkami własnymi marginesu wypłacalności oraz informacje mające wpływ na sytuację finansową zakładu ubezpieczeń.
  3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego w przypadku stwierdzenia, że transakcje, o których mowa w ust. 1, zagrażają bądź mogą zagrozić wypłacalności zakładu ubezpieczeń może podjąć środki przewidziane w art. 94 ust. 1, art. 169, art. 170 ust. 1 i art. 208, w celu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych.

Art. 157.

1. Zakład ubezpieczeń współubezpieczający lub główny oddział współubezpieczający są obowiązani do sporządzania danych statystycznych dotyczących zakresu operacji koasekuracyjnych oraz przekazywania ich Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, zakres i rodzaje danych statystycznych jakie mają być sporządzone przez zakład ubezpieczeń współubezpieczający lub główny oddział współubezpieczający oraz terminy i formy ich przekazywania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni szczegółowo dane pozwalające określić pełny zakres operacji koasekuracyjnych.

Art. 158.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego ma obowiązek przekazywać organom nadzoru państwa członkowskiego Unii Europejskiej niezbędne informacje dotyczące umów koasekuracji i ściśle z nimi współpracować w zakresie nadzoru nad takimi umowami.

Rozdział 11

Łączenie się zakładów ubezpieczeń, przeniesienie umów ubezpieczenia.

Art. 159.

1. Połączenie zakładów ubezpieczeń może nastąpić, jeżeli wykonują one działalność w takiej samej formie organizacyjnej.
2. Do łączenia się zakładów ubezpieczeń mają zastosowanie przepisy Kodeksu spółek handlowych, z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozdziału. W przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych przepisy te stosuje się odpowiednio.
3. Przepisy niniejszego rozdziału nie naruszają przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 160.

Na zakład ubezpieczeń przejmujący lub na zakład ubezpieczeń nowo zawiązany przechodzi, z dniem połączenia, portfel ubezpieczeń zakładu przejmowanego lub łączących się zakładów.

Art. 161.

1. Łączące się zakłady ubezpieczeń uzgadniają na piśmie plan połączenia zakładów ubezpieczeń.
2. Plan połączenia zakładów ubezpieczeń, oprócz danych określonych w Kodeksie spółek handlowych, zawiera:
  - 1) grupy ryzyk w zakresie, których połączony zakład ubezpieczeń będzie wykonywać działalność,
  - 2) imiona i nazwiska:
    - a) osób, które wchodzić będą w skład władz połączonego zakładu ubezpieczeń,
    - b) osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych,
    - c) aktuariusza, jeżeli obowiązek wykonywania przez tę osobę przypisanych jej czynności wynika z ustawy.
3. Do planu połączenia zakładów ubezpieczeń należy dołączyć:
  - 1) projekty uchwał o połączeniu zakładów ubezpieczeń,
  - 2) projekt statutu zakładu przejmującego lub zakładu ubezpieczeń nowo zawiązanego,
  - 3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych połączonego zakładu ubezpieczeń oraz dowód posiadania środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności,
  - 4) sprawozdania finansowe,
  - 5) dowód posiadania środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności.

Art. 162.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, w terminie 21 dni od dnia powiadomienia o planie połączenia zakładów ubezpieczeń może, w drodze decyzji, złożyć sprzeciw w stosunku do planowanego połączenia zakładów ubezpieczeń, jeżeli nie udowodnią one, że:
  - 1) po połączeniu nowo powstały zakład ubezpieczeń będzie dysponować środkami własnymi w wysokości wymaganego marginesu wypłacalności lub zakład ubezpieczeń posiada aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, oraz
  - 2) interesy ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia zostały należycie zabezpieczone.
2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, następuje nie później niż w terminie 14 dni od ogłoszenia planu połączenia zakładów ubezpieczeń, przez jeden z łączących się zakładów ubezpieczeń.

Art. 163.

1. Zakład ubezpieczeń może zawrzeć z innym zakładem ubezpieczeń umowę o przeniesienie całości lub części umów ubezpieczeń, zwane dalej „przeniesieniem portfela ubezpieczeń”.
2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 164.

1. Przeniesienie portfela ubezpieczeń może nastąpić pod warunkiem, że zakład ubezpieczeń przejmujący portfel ubezpieczeń i zakład ubezpieczeń przekazujący portfel ubezpieczeń, po wykonaniu umowy posiadać będą środki własne w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności oraz posiadać będą aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zwolnić zakład ubezpieczeń przekazujący lub przejmujący portfel od warunku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli umowa ma na celu ochronę interesów ubezpieczonych, w sytuacji zagrożenia wypłacalności zakładu ubezpieczeń przekazującego.

Art. 165.

1. Przed zatwierdzeniem umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, na koszt zainteresowanych zakładów ubezpieczeń, ogłosi trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim o zamierzonym przeniesieniu portfela ubezpieczeń i wezwie ubezpieczonych do zgłaszania sprzeciwów w terminie 3 miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia.
2. Ubezpieczeni, którzy zgłosili sprzeciw, mają prawo wypowiedzenia przenoszonych umów ubezpieczenia na ostatni dzień 3 miesiąca licząc od dnia zatwierdzenia umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń.
3. W przypadku likwidacji przymusowej albo upadłości zakładu ubezpieczeń, ubezpieczonym w tym zakładzie nie przysługuje prawo sprzeciwu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 166.

1. Wniosek o zatwierdzenie umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń składają wspólnie zainteresowane zakłady ubezpieczeń.
2. Wniosek o zatwierdzenie umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń określa:
  - 1) nazwy i siedziby zakładów ubezpieczeń przejmującego i przekazującego portfel ubezpieczeń,
  - 2) wykaz przenoszonych umów ubezpieczenia,
  - 3) wykaz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonych dla przenoszonych umów ubezpieczenia,
  - 4) wykaz aktywów przenoszonych wraz z umowami ubezpieczenia.
3. Do wniosku o zatwierdzenie umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń należy dołączyć:

- 1) umowę o przeniesienie portfela ubezpieczeń,
- 2) dowód posiadania środków własnych w wysokości marginesu wypłacalności zakładu ubezpieczeń przejmującego i przekazującego portfel ubezpieczeń lub wniosek o zwolnienie od warunku określonego w art. 164 ust. 1,
- 3) dowód posiadania aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez zakład ubezpieczeń przejmujący i przekazujący portfel ubezpieczeń, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 164 ust. 2.

Art. 167.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zatwierdza umowę o przeniesienie portfela ubezpieczeń, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) złożony został wniosek spełniający warunki określone w art. 166,
- 2) zakłady ubezpieczeń przekazujący i przejmujący portfel ubezpieczeń spełniają warunki określone w art. 164,
- 3) interesy ubezpieczonych i uprawnionych z umowy ubezpieczenia są odpowiednio zabezpieczone.

Art. 168.

1. Wraz z przeniesieniem portfela ubezpieczeń następuje przeniesienie aktywów zakładu ubezpieczeń przekazującego do zakładu ubezpieczeń przyjmującego, w wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalonej dla przenoszonego portfela ubezpieczeń.
2. W przypadku uzasadnionym ochroną interesów ubezpieczonych, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, na wniosek zainteresowanego zakładu ubezpieczeń, określić wartość aktywów przenoszonych wraz z portfelem ubezpieczeń lub wyrazić zgodę na przeniesienie portfela ubezpieczeń bez przekazania środków finansowych.

Rozdział 12

Postępowanie naprawcze, likwidacja i upadłość zakładów ubezpieczeń

Art. 169.

1. Jeżeli rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładu ubezpieczeń nie są pokryte aktywami zgodnie z prawem, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zobowiązać zakład ubezpieczeń do przedłożenia planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych w zakresie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.
2. Jeżeli środki własne zakładu ubezpieczeń są niższe niż wymagany margines wypłacalności, zakład ubezpieczeń jest obowiązany przedłożyć do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego plan przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych.
3. Jeżeli środki własne zakładu ubezpieczeń są niższe niż wymagany kapitał gwarancyjny, zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie:

- 1) zawiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego o zaistniałej sytuacji,
  - 2) przedłożyć do zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego krótkoterminowy plan wypłacalności.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1-3, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może:
- 1) zakazać zakładowi ubezpieczeń swobodnego rozporządzania aktywami lub ograniczyć zakres działalności,
  - 2) wyznaczyć zakładowi ubezpieczeń termin przedłożenia planów, o których mowa w ust. 1 i ust. 2, lub termin, do którego zakład ubezpieczeń powinien przywrócić prawidłowe stosunki finansowe albo wypłacalność,
  - 3) zakazać zakładowi ubezpieczeń dokonywania wypłat z zysku.
5. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 1-3, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego uzna, że zagrożone zostały interesy ubezpieczonych, może podjąć inne czynności określone w ustawie, które uzna za konieczne w celu ochrony interesów ubezpieczonych.

Art. 170.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może ustanowić, w drodze decyzji, zarząd komisaryczny w celu doprowadzenia do prawidłowych stosunków finansowych w przypadku, gdy zakład ubezpieczeń:
  - 1) nie przedłoży krótkoterminowego planu wypłacalności lub Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego odmówi jego zatwierdzenia,
  - 2) nie zrealizuje w terminie krótkoterminowego planu wypłacalności,
  - 3) w każdym innym przypadku zagrożenia wypłacalności zakładu ubezpieczeń.
2. Na decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego radzie nadzorczej zakładu ubezpieczeń służy skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji.
3. Ustanowienie zarządu komisarycznego podlega zgłoszeniu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zgłoszenia dokonuje zarząd komisaryczny w dniu jego ustanowienia.
4. Ustanowienie zarządu komisarycznego nie wpływa na prawa i obowiązki zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem zmian określonych w ustawie.
5. Z dniem ustanowienia zarządu komisarycznego:
  - 1) zostaje odwołany zarząd zakładu ubezpieczeń,
  - 2) ustanowione prokury i pełnomocnictwa wygasają,
  - 3) prawa i obowiązki innych organów zakładu ubezpieczeń ulegają zawieszeniu na okres zarządu komisarycznego.
6. Zarząd komisaryczny ma prawo podejmowania decyzji we wszelkich sprawach zastrzeżonych w przepisach prawa i statucie do właściwości zarządu, rady nadzorczej i walnego zgromadzenia zakładu ubezpieczeń.

7. Zarząd komisaryczny ustanawiany jest na okres do 2 lat. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może cofnąć decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego w każdym przypadku, w którym przestały istnieć przesłanki ustanowienia zarządu komisarycznego albo zarządzona została likwidacja przymusowa albo zakład ubezpieczeń postawiony został w stan upadłości.
8. Zarząd komisaryczny, w porozumieniu z Komisją Nadzoru Ubezpieczeniowego, podejmuje wszelkie niezbędne czynności w celu zabezpieczenia interesów ubezpieczonych.
9. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego w decyzji o ustanowieniu zarządu komisarycznego określa:
  - 1) skład zarządu komisarycznego,
  - 2) okres, na jaki ustanawiany jest zarząd komisaryczny,
  - 3) szczegółowe zadania zarządu komisarycznego,
  - 4) tryb wykonywania zadań zarządu komisarycznego,
  - 5) wynagrodzenia zarządu komisarycznego.
10. Koszty zarządu komisarycznego obciążają zakład ubezpieczeń,
11. Decyzja o ustanowieniu zarządu komisarycznego jest natychmiast wykonalna.

Art. 171.

Likwidacja zakładu ubezpieczeń następuje w przypadku:

- 1) podjęcia uchwały walnego zgromadzenia o rozwiązaniu zakładu ubezpieczeń (likwidacja dobrowolna),
- 2) zarządzenia likwidacji przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego (likwidacja przymusowa).

Art. 172.

W przypadku otwarcia likwidacji:

- 1) zakład ubezpieczeń nie może zawierać umów ubezpieczenia,
- 2) umowy już zawarte nie mogą być przedłużane i nie przedłużają się,
- 3) suma ubezpieczenia zawartych umów ubezpieczenia nie może być podwyższana.

Art. 173.

1. O zamiarze podjęcia uchwały o rozwiązaniu zakładu ubezpieczeń, organ zwołujący walne zgromadzenie jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, przed zwołaniem walnego zgromadzenia.
2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, zawiadamiający określa:
  - 1) przyczyny rozwiązania zakładu ubezpieczeń,
  - 2) osoby mające pełnić funkcje likwidatorów.

3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wyrazić, w drodze decyzji, sprzeciw, w przypadku gdy rozwiązanie zakładu ubezpieczeń zagraża interesom ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia.
4. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może wyznaczyć likwidatorów z urzędu.

Art. 174.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zarządzić likwidację przymusową zakładu ubezpieczeń, jeżeli:
  - 1) zakład ubezpieczeń wykonuje działalność z rażącym naruszeniem prawa lub statutu lub planu działalności niezapewniając trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań, lub
  - 2) zakład ubezpieczeń nie zrealizuje w terminie planu przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych albo krótkoterminowego planu wypłacalności,
  - 3) walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń nie podejmie uchwały o pokryciu straty finansowej albo strata finansowa nie zostanie pokryta w terminie i w sposób określony w uchwale,
  - 4) zarząd komisaryczny nie doprowadzi do przywrócenia prawidłowych stosunków finansowych zakładu ubezpieczeń w ustalonym terminie,
  - 5) zakład ubezpieczeń nie spełnia świadczeń z tytułu umów ubezpieczenia albo w rażącym stopniu spełnia je z opóźnieniem lub częściowo,
  - 6) zostało cofnięte zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie całej działalności.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest natychmiast wykonalna.

Art. 175.

W przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego wyznacza, w drodze decyzji, likwidatora z urzędu.

Art. 176.

Likwidator składa Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego:

- 1) bilans otwarcia likwidacji i sprawozdanie likwidacyjne, sporządzone w terminie wyznaczonym przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, niezwłocznie po ich sporządzeniu,
- 2) sprawozdanie finansowe za każdy rok likwidacji w terminie ustalonym dla zakładów ubezpieczeń,

- 3) sprawozdania o przebiegu likwidacji w terminach i w sposób określony przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 177.

Likwidator ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego o ukończeniu likwidacji.

Art. 178.

1. W przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzą osobną masę przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia.
2. Inne zobowiązania zakładu ubezpieczeń mogą być pokryte z aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyłącznie po zaspokojeniu wszystkich roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia.

Art. 179.

1. Do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, z wyjątkiem małych towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych.
2. Likwidacja małego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych następuje w sposób określony w uchwale walnego zgromadzenia członków tego towarzystwa. W przypadku stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego niepodjęcia lub niewykonywania czynności likwidacyjnych wobec małego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, do likwidacji towarzystwa stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 180.

W przypadku likwidacji zakładu ubezpieczeń, zobowiązania wynikające z uczestnictwa w umowach koasekuracyjnych na terytorium państw członków Unii Europejskiej, będą zaspokajane w ten sam sposób, jak zobowiązania wynikające z innych umów ubezpieczenia zawartych przez ten zakład ubezpieczeń.

Art. 181.

Do upadłości zakładów ubezpieczeń stosuje się przepisy ustawy - Prawo upadłościowe, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 182.

O ogłoszeniu upadłości orzeka sąd okręgowy, właściwy dla siedziby zakładu ubezpieczeń.

Art. 183.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń, jeżeli zakład ubezpieczeń przestał płacić długi albo gdy jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie długów.

Art. 184.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego jest uczestnikiem postępowania upadłościowego.

Art. 185.

1. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzą osobną masę przeznaczoną na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia.
2. Z osobnej masy będą zaspokojone koszty likwidacji tej masy.

Art. 186.

1. Kurator ma prawo wnoszenia środków zaskarżenia na rzecz ubezpieczonych.
2. Kurator jest uprawniony do zawarcia z innym zakładem ubezpieczeń umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń.
3. Umowa o przeniesienie portfela może przewidywać obniżenie sum ubezpieczenia lub wysokości wypłacanych odszkodowań lub świadczeń.
4. Niezwłocznie po zatwierdzeniu umowy o przeniesieniu portfela przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, kurator ogłasza jej treść trzykrotnie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.
5. Do umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń zawartej przez kuratora stosuje się odpowiednio przepisy art. 163-168, z zastrzeżeniem ust. 2-4.

Art. 187.

W przypadku nie zawarcia przez kuratora umowy o przeniesienie portfela ubezpieczeń umowy ubezpieczenia zawarte z zakładem ubezpieczeń, którego upadłość została ogłoszona, wygasają w terminie:

- 1) 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości - w przypadku ubezpieczeń obowiązkowych i ubezpieczeń na życie,
- 2) 30 dni od dnia ogłoszenia upadłości - w przypadku pozostałych ubezpieczeń.

Art. 188.

Wierzytelności z tytułu umów ubezpieczenia ulegają zaspokojeniu przed podatkami i innymi daninami publicznymi należnymi za ostatnie 2 lata przed ogłoszeniem upadłości.

Art. 189.

W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń, umorzenia postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika nie zabezpiecza kosztów postępowania upadłościowego, a także zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń, który nie spełnia świadczeń ubezpieczeniowych, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zaspokaja roszczenia osób poszkodowanych i uprawnionych w trybie i na zasadach określonych w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych.

Rozdział 13**Nadzór Ubezpieczeniowy****Art. 190.**

1. Nadzór ubezpieczeniowy sprawuje Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego jest centralnym organem administracji rządowej.

Art. 191.

Do zadań Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego należy:

- 1) ochrona interesów ubezpieczonych, przez zapobieganie sytuacji, w której zakład ubezpieczeń nie będzie w stanie wypłacać ubezpieczonemu należnego świadczenia,
- 2) podejmowanie czynności mających na celu zapewnienie zgodności działalności zakładu ubezpieczeń z przepisami prawa, statutem i planem działalności,
- 3) wydawanie zezwoleń na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej,
- 4) przeprowadzanie kontroli działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń, w tym w zakresie zgodności jego działalności z przepisami o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł,
- 5) podejmowanie innych działań przewidzianych w ustawie.

Art. 192.

1. W skład Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego wchodzi: Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego, Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego i trzech członków.
2. Prezes Rady Ministrów powołuje Przewodniczącego Komisji - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, wyłonionego w drodze konkursu, spośród osób wyróżniających się wiedzą w dziedzinie ubezpieczeń i posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w ust. 2. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, uwzględni skład komisji konkursowej oraz konieczność zapewnienia powszechności i obiektywności wyboru.
4. Zastępcą Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego jest wyznaczony przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych sekretarz stanu lub podsekretarz stanu.
5. Członkami Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego są:
  - 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
  - 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, powoływany przez Prezesa Rady Ministrów,
  - 3) osoba o uznanym autorytecie w dziedzinie ubezpieczeń, powoływana przez Prezesa Rady Ministrów.
6. W posiedzeniach Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego dotyczących problemów funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego uczestniczy z głosem doradczym w tych sprawach, Prezes Polskiej Izby Ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 10 i 11.
7. W posiedzeniach Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego dotyczących zagadnień związanych z ubezpieczeniami obowiązkowymi oraz upadłością zakładów ubezpieczeń uczestniczy z głosem doradczym w tych sprawach, Prezes Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, z zastrzeżeniem ust. 10 i 11.
8. W posiedzeniach Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego dotyczących zagadnień związanych z ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów w ruchu zagranicznym uczestniczy z głosem doradczym w tych sprawach, Prezes Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, z zastrzeżeniem ust. 10 i 11.
9. W posiedzeniach Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego dotyczących zagadnień związanych z ochroną ubezpieczonych uczestniczy z głosem doradczym w tych sprawach, Rzecznik Ubezpieczonych, z zastrzeżeniem ust. 10 i 11.
10. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może podejmować decyzje pomimo nieobecności na posiedzeniu, prawidłowo zawiadomionych osób, o których mowa w ust. 6-9.
11. Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego samodzielnie lub na wniosek członka Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego może zarządzić tajność obrad całego posiedzenia lub jego części lub ograniczyć obrady jedynie do członków Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 193.

1. Kadencja Przewodniczącego Komisji - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego trwa 5 lat.
2. Przed upływem kadencji Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego może być odwołany przez Prezesa Rady Ministrów z następujących przyczyn:
  - 1) złożenia rezygnacji,

- 2) nie wypełniania obowiązków na skutek długotrwałej choroby trwającej ponad 6 miesięcy, stwierdzonej orzeczeniem lekarskim,
- 3) rażącego naruszenia interesów ubezpieczonych,
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo.

Art. 194.

1. Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego reprezentuje Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego i kieruje jej pracami.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego wykonuje swoje zadania za pomocą Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
3. Pracami Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego kieruje Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego.
4. Podczas nieobecności Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, Urzędem Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego kieruje osoba wskazana w statucie Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
5. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego w zakresie swoich zadań podejmuje uchwały, zaś w sprawach indywidualnych decyzje.
6. Uchwały Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego zapadają większością głosów oddanych przy obecności co najmniej połowy składu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego. Przy równej liczbie głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego.
7. Szczegółowy tryb działania Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego określa regulamin uchwalony przez nią zwykłą większością głosów przy obecności wszystkich członków Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 195.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może upoważnić Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego do podejmowania działań w określonych przez nią sprawach, w okresie między posiedzeniami Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego w zakresie:

- 1) wydawania i cofania zezwoleń na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej,
- 2) przeniesienia portfela ubezpieczeń,
- 3) likwidacji zakładu ubezpieczeń,
- 4) ustanowienia zarządu komisarycznego zakładu ubezpieczeń,
- 5) występowania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń,
- 6) wydawania opinii dotyczących członków zarządu zakładu ubezpieczeń.

Art. 196.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, statut Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, uwzględniając organizację Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, a także zapewniając sprawne funkcjonowanie Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego oraz Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 197.

Do postępowania przed Komisją Nadzoru Ubezpieczeniowego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 198.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalny Inspektor Nadzoru Ubezpieczeniowego, Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, członkowie Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego oraz pracownicy Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego nie mogą:

- 1) posiadać akcji zakładu ubezpieczeń,
- 2) być członkami zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej zakładu ubezpieczeń,
- 3) pozostawać z zakładem ubezpieczeń w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze,
- 4) wykonywać czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego,
- 5) wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o ich stronniczość lub interesowność.

Art. 199.

Działalność Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego finansowana jest z budżetu państwa.

Art. 200.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może, na zasadach wzajemności, udzielać i otrzymywać, od Komisji Nadzoru Bankowego, Komisji Papierów Wartościowych i Giełd lub Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi, informacje niezbędne tym organom do wykonywania ich ustawowo określonych zadań w zakresie nadzoru. Zasady i tryb udzielania informacji określają porozumienia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego zawarte z wymienionymi organami.

Art. 201.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zawierać z organami nadzoru ubezpieczeniowego innych państw porozumienia o współdziałaniu i wymianie informacji w zakresie nadzoru ubezpieczeniowego.

Art. 202.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego, na zasadach wzajemności, stosownie do porozumień, może udzielać informacji dotyczących zakładu ubezpieczeń organowi nadzoru ubezpieczeniowego innego państwa pod warunkiem, że:

- 1) zagwarantowane jest wykorzystanie uzyskanych informacji tylko na potrzeby nadzoru ubezpieczeniowego innego państwa,
- 2) zagwarantowany jest zakaz przekazywania uzyskanych informacji poza organ nadzoru ubezpieczeniowego innego państwa.

Art. 203.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego wydaje obwieszczenia ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 204.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego sporządza corocznie sprawozdanie z działalności nadzoru ubezpieczeniowego w terminie do 31 października następnego roku. Sprawozdanie jest jawne.

Art. 205.

Przy wykonywaniu nadzoru ubezpieczeniowego Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zlecać podmiotom uprawnionym do badania sprawozdań finansowych badanie prawidłowości i rzetelności ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych sporządzanych przez zakład ubezpieczeń.

Art. 206.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać od zakładu ubezpieczeń informacji i wyjaśnień dotyczących działalności zakładu ubezpieczeń i jego gospodarki finansowej.
2. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może zarządzić okresowe przekazywanie przez zakład ubezpieczeń danych w ustalonym trybie i zakresie.
3. Zakład ubezpieczeń przekazuje Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego ogólne i szczególne warunki ubezpieczeń, w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia ich do obrotu.
4. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać od zakładu ubezpieczeń przedstawienia wzorów umów ubezpieczenia, wniosków o zawarcie ubezpieczenia, ogólnych i szczególnych warunków ubezpieczenia, taryf składek ubezpieczeniowych i innych formularzy lub innych drukowanych dokumentów stosowanych przez zakład ubezpieczeń przy zawieraniu umów ubezpieczenia, w celu zbadania ich zgodności z przepisami prawa.

Art. 207.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może przeprowadzać w każdym czasie kontrolę działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń.
2. Kontrola działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń przeprowadzana jest, przez upoważnionych przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego tworzących zespół inspekcyjny.
3. Pracownicy, o których mowa w ust. 2, w zakresie ustalonym w upoważnieniu Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, mają prawo do:
  - 1) wstępu do wszystkich pomieszczeń kontrolowanego zakładu ubezpieczeń,
  - 2) swobodnego dostępu do oddzielnego pomieszczenia biurowego i środków łączności,
  - 3) wglądu do wszelkich dokumentów kontrolowanego zakładu ubezpieczeń oraz żądania sporządzenia odpisów i wyciągów z tych dokumentów,
  - 4) wglądu do danych zawartych w systemie informatycznym kontrolowanego zakładu ubezpieczeń,
  - 5) wglądu do wszelkich dokumentów pośrednika ubezpieczeniowego kontrolowanego zakładu ubezpieczeń oraz żądania sporządzenia odpisów i wyciągów z tych dokumentów,
  - 6) żądania wyjaśnień ustnych lub pisemnych, od pracowników i pośredników ubezpieczeniowych kontrolowanego zakładu ubezpieczeń,
  - 7) żądania sporządzenia niezbędnych danych,
  - 8) zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów,
  - 9) korzystania z opinii biegłych i rzeczoznawców.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność przeprowadzenia skutecznej kontroli, mającej na celu sprawdzenie działalności i stanu majątkowego zakładu ubezpieczeń.

Art. 208.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może wydawać, w drodze decyzji, zalecenia w stosunku do zakładu ubezpieczeń w celu zapewnienia zgodności działalności zakładu ubezpieczeń z przepisami prawa, statutu i planem działalności w zakresie zapewnienia trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań, zapobiegania lub usuwania nieprawidłowości w działalności zakładu ubezpieczeń, które mogą naruszać interesy ubezpieczonych.

Art. 209.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać od organów zakładu ubezpieczeń zwołania, w określonym terminie, nadzwyczajnego walnego zgromadzenia lub umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia.
2. Jeżeli w terminie 14 dni od dnia przedstawienia żądania, o którym mowa w ust. 1, walne zgromadzenie nie zostanie zwołane, w terminie, o którym mowa w ust. 1, lub określone sprawy nie zostaną umieszczone w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zwołuje walne zgromadzenie zakładu ubezpieczeń lub umieszcza określone sprawy w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia. Koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia ponosi zakład ubezpieczeń.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego deleguje swojego przedstawiciela do udziału w walnym zgromadzeniu zakładu ubezpieczeń.
4. Przedstawiciel Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego może zabierać głos w sprawach objętych porządkiem obrad walnego zgromadzenia, a także w innych sprawach nie objętych porządkiem obrad.

Art. 210.

1. Jeżeli zakład ubezpieczeń nie wykonuje zaleceń Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego lub wykonuje działalność z naruszeniem przepisów prawa, statutu, zawartych umów ubezpieczenia, planu działalności nie zapewniając trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań lub nie udziela informacji lub wyjaśnień Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego może w drodze decyzji:
  - 1) nakładać na członków zarządu zakładu ubezpieczeń albo prokurentów kary pieniężne do wysokości 200 tysięcy zł,
  - 2) nakładać na zakład ubezpieczeń kary pieniężne do wysokości 2 milionów zł,
  - 3) występować do właściwego organu zakładu ubezpieczeń z wnioskiem o odwołanie członka zarządu albo prokurenta,
  - 4) zawieszać w czynnościach członków zarządu zakładu ubezpieczeń albo prokurenta do czasu rozpatrzenia wniosku o ich odwołanie,
  - 5) żądać zwołań posiedzenia zarządu lub rady nadzorczej zakładu ubezpieczeń i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tych organów i delegować na zwołane posiedzenia swojego przedstawiciela, który może zabierać głos w sprawach objętych porządkiem obrad tych organów, a także w innych sprawach.
2. Wpływy z tytułu kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 14

Ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy

Art. 211.

1. Krajowe zakłady ubezpieczeń i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzą ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy.
2. Polska Izba Ubezpieczeń, zwana dalej „Izbą”, jest organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, reprezentującą zakłady ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1, i które z mocy ustawy są członkami Izby, działającej na rzecz rozwiązywania problemów rynku ubezpieczeń w Polsce.
3. Członkostwo w Izbie jest obowiązkowe i powstaje z chwilą podjęcia przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ust. 1, działalności ubezpieczeniowej.
4. Członkostwo w Izbie ustaje z chwilą wydania prawomocnej decyzji o dobrowolnej lub przymusowej likwidacji zakładu ubezpieczeń lub z chwilą prawomocnego ogłoszenia jego upadłości.

Art. 212.

1. Izba posiada osobowość prawną.
2. Siedzibą Izby jest Warszawa.

Art. 213.

1. Organami Izby są:
  - 1) Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeń, zwane dalej „Walnym Zgromadzeniem Izby”,
  - 2) Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń, składający się z Prezesa Zarządu, który jest Prezesem Polskiej Izby Ubezpieczeń i z pozostałych członków Zarządu, w tym Wiceprezesów, których liczbę określa statut Izby,
  - 3) Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń.
2. Wybory do organów Izby są powszechne i tajne. Każdy członek Izby ma jeden głos.
3. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1, nie może być dłuższa niż 4 lata.

Art. 214.

1. Izba jest niezależna w wykonywaniu swoich zadań.
2. Uchwała Walnego Zgromadzenia Izby może być zaskarżona do sądu powszechnego, w drodze wytoczonego przeciwko Izbie powództwa o uchylenie uchwały, jeżeli jest sprzeczna z:
  - 1) prawem,
  - 2) postanowieniami statutu.

3. Prawo wytoczenia powództwa, o którym mowa w ust. 2, przysługuje:
  - 1) Zarządowi Polskiej Izby Ubezpieczeń, Komisji Rewizyjnej Polskiej Izby Ubezpieczeń i ich poszczególnym członkom,
  - 2) członkowi Izby, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu,
  - 3) członkowi Izby, który bezzasadnie nie został dopuszczony do udziału w zgromadzeniu,
  - 4) innym członkom Izby, którzy nie byli obecni na Walnym Zgromadzeniu Izby, jedynie w przypadku wadliwego zwołania Walnego Zgromadzenia Izby lub też powzięcia uchwał w przedmiotach, nieobjętych porządkiem obrad.
4. Uchwała Walnego Zgromadzenia Izby może być zaskarżona przez członka Izby nawet w przypadku zgodności uchwały z przepisami prawa i postanowieniami statutu, jeżeli uchwała ta wbrew dobrym obyczajom godzi w interesy Izby lub ma na celu pokrzywdzenie członka Izby.
5. Powództwo o uchylenie należy wnieść w terminie 30 dni od otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie 12 miesięcy od daty powzięcia uchwały.
6. W sporach, dotyczących uchylenia uchwał Walnego Zgromadzenia Izby, pozwaną Izbę reprezentuje Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń, jeżeli z mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Izby nie został ustanowiony w tym celu odpowiedni pełnomocnik.
7. Prawomocny wyrok uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach między Izbą a wszystkimi członkami Izby.

Art. 215.

1. Statut Izby i jego zmiany są uchwalane przez Walne Zgromadzenie Izby bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.
2. Statut Izby określa w szczególności:
  - 1) nazwę Izby i jej siedzibę,
  - 2) zadania Izby i formy ich realizacji,
  - 3) zakres uprawnień organów Izby oraz tryb ich wyboru,
  - 4) tryb nabywania i utraty członkostwa Izby oraz prawa i obowiązki członków,
  - 5) zasady gospodarki finansowej Izby oraz zasady wykonywania działalności gospodarczej,
  - 6) strukturę organizacyjną Izby.

Art. 216.

1. Podstawowymi zadaniami Izby jest reprezentowanie i podejmowanie działań w celu ochrony wspólnych interesów członków Izby, współdziałanie w zapobieganiu zagrożeniom rynku ubezpieczeń, kształtowanie, upowszechnianie i czuwanie nad przestrzeganiem zasad uczciwej konkurencji i zasad etyki w działalności ubezpieczeniowej.
2. Do zadań Izby należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków Izby wobec organów władzy publicznej oraz podejmowanie działań w celu ochrony ich interesów,
  - 2) wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych zawierających regulacje dotyczące działalności ubezpieczeniowej i współdziałanie na wniosek przy ich opracowywaniu,
  - 3) reprezentowanie członków Izby w międzynarodowych organizacjach ubezpieczeniowych,
  - 4) współdziałanie z organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi, w zakresie ubezpieczeń,
  - 5) inicjowanie i wykonywanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ubezpieczeń oraz współpraca w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr ubezpieczeniowych,
  - 6) pozyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o funkcjonowaniu rynków ubezpieczeniowych w kraju i za granicą oraz opracowywanie na ich podstawie i udostępnianie dla potrzeb działalności ubezpieczeniowej analiz i prognoz oraz wydawanie biuletynu Izby,
  - 7) tworzenie i wykonywanie informatycznych baz danych w zakresie statystyki ubezpieczeniowej, a w szczególności danych o przebiegu szkodowości w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń oraz baz danych niezbędnych do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, a w tym informacji o wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach oraz o agentach ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną z przyczyn leżących po stronie agenta i o osobach, przeciwko którym prowadzone było postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone wyrokiem skazującym albo warunkowym umorzeniem postępowania,
  - 8) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między członkami Izby.
3. Ustalenie zakresu pozyskiwanych informacji i danych od zakładów ubezpieczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Izby.

Art. 217.

Izba w przypadku naruszenia przez członka Izby zasad, o których mowa w art. 216 ust. 1, podejmuje działania i stosuje środki określone w statucie i uchwałach Walnego Zgromadzenia Izby.

Art. 218.

Izba może wykonywać działalność gospodarczą w ramach powołanego przez Walne Zgromadzenie Izby, podmiotu gospodarczego.

Art. 219.

Przy Izbie działa Sąd Polubowny Polskiej Izby Ubezpieczeń, powołany do rozstrzygania sporów między członkami Izby, w tym do prowadzenia postępowania pojednawczego.

Art. 220.

1. Majątek Izby powstaje ze składek członkowskich, dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku Izby oraz dochodów z działalności gospodarczej, o której mowa w art. 218.
2. Dochód z działalności gospodarczej służy do realizacji zadań Izby i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość składki, którą zakład ubezpieczeń ma prawo zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zakres zadań Izby.
4. Sposób opłacania i egzekwowania składki wraz z odsetkami za nieterminowe jej opłacanie określa statut Izby.

Rozdział 15**Rzecznik Ubezpieczonych****Art. 221.**

Rzecznik Ubezpieczonych, zwany dalej „Rzecznikiem”, reprezentuje prawa i interesy ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Art. 222.

1. Rzecznik posiada osobowość prawną.
2. Siedzibą Rzecznika jest Warszawa.

Art. 223.

1. Rzecznika powołuje Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, spośród kandydatów zgłoszonych przez:
  - 1) Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - 2) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
  - 3) ogólnokrajowe organy statutowe organizacji konsumenckich,

- 4) komisje sejmowe lub komisje senackie, których zakresem działania jest ochrona interesów konsumentów.
2. Rzecznikiem powinna być osoba wyróżniająca się wiedzą i doświadczeniem w zakresie ubezpieczeń oraz posiadająca wyższe wykształcenie.
3. Kadencja Rzecznika trwa 5 lat i rozpoczyna się w dniu jego powołania. Dotychczasowy Rzecznik pełni swoje obowiązki do czasu objęcia urzędu przez Rzecznika powołanego na następną kadencję.
4. Ta sama osoba nie może być Rzecznikiem więcej niż dwie kadencje.
5. Prezes Rady Ministrów odwołuje Rzecznika przed upływem kadencji jeżeli:
  - 1) zmarł,
  - 2) zrzekł się urzędu,
  - 3) stał się trwale niezdolny do pełnienia urzędu ze względu na stan zdrowia - stwierdzony orzeczeniem lekarskim,
  - 4) został prawomocnie skazany za przestępstwo umyślne.
6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb powoływania i odwoływania Rzecznika. Prezes Rady Ministrów, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność zapewnienia obiektywności wyboru i ciągłości funkcjonowania Rzecznika.

Art. 224.

Działalność Rzecznika finansowana jest z budżetu państwa.

Art. 225.

Rzecznik składa corocznie, w terminie 60 dni od zakończenia roku kalendarzowego, Prezesowi Rady Ministrów, sprawozdanie ze swej działalności oraz uwagi o stanie przestrzegania prawa i interesów osób, o których mowa w art. 221. Sprawozdanie jest jawne.

Art. 226.

1. Rzecznik wykonuje swoje zadania przy pomocy podległego mu Biura Rzecznika Ubezpieczonych.
2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Rzecznika, nadaje w drodze rozporządzenia statut, który określa zadania i organizację Biura Rzecznika Ubezpieczonych.
3. Do pracowników Biura Rzecznika Ubezpieczonych stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255).

Art. 227.

1. Rada Ubezpieczonych jest organem opiniodawczo-doradczym Rzecznika.
2. Rzecznik Ubezpieczonych powołuje członków Rady Ubezpieczonych spośród osób, które posiadają doświadczenie w dziedzinie ubezpieczeń i ochrony praw konsumentów.

3. Szczegółowy sposób powoływania członków Rady Ubezpieczonych i sposób jej działania określa, regulamin nadany przez Rzecznika.
4. Rada Ubezpieczonych działa w oparciu o uchwalony przez siebie i zatwierdzony przez Rzecznika regulamin.

Art. 228.

1. Do zadań Rzecznika należy podejmowanie działań w zakresie ochrony osób, których interesy reprezentuje, a w szczególności:
  - 1) rozpatrywanie w indywidualnych sprawach kierowanych do Rzecznika,
  - 2) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących ubezpieczeń,
  - 3) występowanie do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej bądź o wydanie lub zmianę innych aktów prawnych w sprawach dotyczących ubezpieczeń,
  - 4) informowanie właściwych organów nadzoru i kontroli oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń o dostrzeżonych nieprawidłowościach w działaniu zakładów ubezpieczeń i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego,
  - 5) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygnięcia sporów między ubezpieczonymi a zakładami ubezpieczeń, a w szczególności organizowanie sądu polubownego, przy urzędzie Rzecznika, właściwego do rozpatrywania tych sporów,
  - 6) inicjowanie i organizowanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ochrony ubezpieczonych.
2. Prezes Rady Ministrów, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady działania Rzecznika Ubezpieczonych. Prezes Rady Ministrów wydając rozporządzenie uwzględni cele oraz prawne możliwości działania Rzecznika.

Art. 229.

Rzecznik oraz pracownicy Biura Rzecznika Ubezpieczonych nie mogą:

- 1) posiadać akcji zakładu ubezpieczeń,
- 2) być członkami zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej zakładu ubezpieczeń,
- 3) pozostawać z zakładem ubezpieczeń w stosunku pracy, stosunku zlecenia lub innym stosunku o podobnym charakterze,
- 4) wykonywać innych czynności, które pozostawałyby w sprzeczności z ich obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronnictwo lub interesowność.

Art. 230.

1. Podjęcie czynności przez Rzecznika następuje:

- 1) na wniosek osób, których interesy reprezentuje Rzecznik,
  - 2) na wniosek właściwych organów nadzoru lub kontroli lub innych organów władzy publicznej,
  - 3) z urzędu.
2. Rzecznik po zapoznaniu się ze skierowanym do niego wnioskiem może :
- 1) podjąć sprawę i przeprowadzić postępowanie wyjaśniające,
  - 2) wskazać wnioskodawcy przysługujące mu prawa i środki działania,
  - 3) przekazać sprawę według właściwości,
  - 4) nie podjąć sprawy, zawiadamiając o tym wraz z uzasadnieniem, wnioskodawcę oraz osobę, której sprawa dotyczy.

Art. 231.

Zakład ubezpieczeń przekazuje Rzecznikowi wzory umów ubezpieczenia i wniosków o ubezpieczenie, teksty ogólnych warunków ubezpieczeń oraz inne dokumenty i formularze używane przez zakład ubezpieczeń przy zawieraniu umów ubezpieczenia, w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia ich do obrotu oraz na żądanie Rzecznika taryfy składek ubezpieczeniowych.

Art. 232.

Rzecznik może występować do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie.

Art. 233.

1. Podmiot, który otrzymał wniosek Rzecznika w sprawach objętych zakresem jego działania, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajęтым stanowisku.
2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień organów i instytucji wynikających z odrębnych przepisów.

Rozdział 16

Przepisy karne

Art. 234.

1. Kto biorąc udział w czynnościach mających na celu powstanie zakładu ubezpieczeń albo będąc członkiem władz zakładu ubezpieczeń lub likwidatorem działa na szkodę zakładu ubezpieczeń
podlega karze pozbawienia wolności do lat 5 i grzywnie.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 235.

1. Kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje czynności ubezpieczeniowe podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 236.

1. Kto nie będąc uprawnionym przez zakład ubezpieczeń zawiera w jego imieniu umowy ubezpieczenia podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 237.

1. Kto przy wykonywaniu obowiązków określonych w ustawie ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organowi zakładu ubezpieczeń, władzom państwowym lub osobie powołanej do rewizji podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 238.

1. Kto będąc członkiem władz zakładu ubezpieczeń podaje Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego informacje niezgodne ze stanem faktycznym albo w inny sposób wprowadza w błąd ten organ podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 239.

Kto będąc członkiem zarządu zakładu ubezpieczeń lub likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość zakładu ubezpieczeń pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość zakładu ubezpieczeń podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 240.

1. Kto wykonując działalność gospodarczą, nie będąc zakładem ubezpieczeń używa w nazwie zakładu albo do określenia działalności lub w reklamie wyrazów wskazujących na działalność ubezpieczeniową podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 241.

Dyrektor głównego oddziału, który nie powiadamia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego oraz nie ogłasza trzykrotnie w gazecie ogólnopolskiej o utracie zezwolenia, likwidacji lub upadłości zagranicznego zakładu ubezpieczeń podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Rozdział 17**Zmiany w przepisach obowiązujących****Art. 242.**

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417 i Nr 141, poz. 692, 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 117, poz. 758 i Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i poz. 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191 oraz z 2001 r. Nr 11, poz. 91) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 807 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W ubezpieczeniach dotyczących obrotu z zagranicą mogą być stosowane warunki ubezpieczeń, odbiegające od przepisów niniejszego tytułu.”;

- 2) art. 812 otrzymuje brzmienie:

„Art. 812 §1. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia zakład ubezpieczeń ma obowiązek doręczyć ubezpieczającemu tekst ogólnych warunków ubezpieczenia.

§2. Oprócz obowiązku, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń udziela ubezpieczającemu będącemu osobą fizyczną informacji o prawie właściwym dla umowy ubezpieczenia oraz informacji o sposobie i trybie rozpatrywania skarg i zażaleń zgłaszanych przez ubezpieczającego lub inne osoby uprawnione z umowy ubezpieczenia, a także informacji o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Powyższe

nie narusza uprawnienia ubezpieczającego do dochodzenia swoich roszczeń w drodze postępowania sądowego.

- §3. Ogólne warunki ubezpieczenia określają w szczególności przedmiot i zakres ubezpieczenia, sposób zawierania umowy ubezpieczenia, zakres i czas trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, prawa i obowiązki stron umowy, sposób ustalania wysokości szkody oraz wypłaty odszkodowania lub innego świadczenia, prawo właściwe dla umowy ubezpieczenia zawierającej element międzynarodowy oraz sąd właściwy dla rozstrzygnięcia sporu mogącego wynikać z danej umowy ubezpieczenia.
- §4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, jeżeli jest osobą fizyczną lub w terminie 7 dni, jeżeli jest osobą prawną, od daty zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim zakład ubezpieczeń udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
- §5. Zastrzeżony w umowie ubezpieczenia termin, w którym wypowiedzenie umowy nie jest możliwe nie może być dłuższy niż dwa lata.
- §6. Umowa ubezpieczenia może regulować prawa i obowiązki stron w sposób odbiegający od ogólnych warunków ubezpieczenia.
- §7. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany przedstawić ubezpieczającemu różnice między postanowieniami umowy, a ogólnymi warunkami.”;

3) art. 822 otrzymuje brzmienie

- „Art. 822. §1. Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.
- §2. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w §1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia.
- §3. Umowa może obejmować także szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia, będące następstwem wypadków, które miały miejsce w okresie przed zawarciem umowy ubezpieczenia pod warunkiem, że w chwili zawierania umowy ich skutki nie były znane żadnej ze stron.
- §4. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.”;

4) dodaje się art. 824¹ w brzmieniu:

- „Art. 824¹. §1. O ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej, odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia majątkowego nie może być wyższe od poniesionej szkody.

§2. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową (ubezpieczenie podwójne), każdy z zakładów ubezpieczeń odpowiada do wysokości szkody w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.”.

Art. 243.

W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48, z 1995 r. Nr 34, poz. 16, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 124, poz. 782 i Nr 106, poz. 679 oraz z 1999 r. Nr 75, poz. 853 i Nr 110, poz. 1255) w art. 16 w ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „w sprawach z zakresu ochrony ubezpieczonych, ubezpieczających i uprawnionych z umów ubezpieczenia - Rzecznika Ubezpieczonych.”.

Art. 244.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 45) w art. 18 w ust. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) w pkt 6 skreśla się wyrazy „, , zakładom ubezpieczeniowym”,

b) dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) zakładom ubezpieczeń na zasadach określonych w przepisach o działalności ubezpieczeniowej.”.

Art. 245.

W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591, z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754, Nr 139, poz. 933 i 934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 60, poz. 382, Nr 106, poz. 668, Nr 107, poz. 669 i Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 9, poz. 75 i Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 60, poz. 703, Nr 94, poz. 1037 i Nr 113, poz. 1186) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 81 w ust. 2 w pkt 6 wyrazy „Prezesa Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego”;

2) w art. 83 w ust. 2 w pkt 4 wyrazy „Prezesa Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego”.

Art. 246.

W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. Nr 139, poz. 933, z 1999 r. Nr 72, poz. 801 oraz z 2000 r. Nr 114, poz. 1192) w art. 11 w ust. 4 w zdaniu drugim kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „oraz działu I grupy 3 „Ubezpieczenia na

życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym”, określonej w załączniku do ustawy z dnia .... o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 247.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64) w art. 131 w ust. 4 wyrazy „Państwowemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego”.

Art. 248.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18 i Nr 5, poz. 43 i 44) w art. 33a w ust. 1 w pkt 4 wyrazy „Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego”.

Art. 249.

W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz.U. Nr 116, poz. 1216):

- 1) w art. 21 w ust. 3 w pkt 2 wyrazy „Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego”;
- 2) w art. 33 w ust. 2 w pkt 5 wyrazy „Prezesa Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń” zastępuje się wyrazami „Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego”.

Rozdział 18

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 250.

Zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej, wydane na podstawie ustawy, o której mowa w art. 262, zachowują swoją ważność.

Art. 251.

1. Do wniosków o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej lub na zmianę obszaru lub rzeczowego zakresu działania zakładu ubezpieczeń, złożonych na podstawie ustawy, o której mowa w art. 262, co do których nie została wydana decyzja, stosuje się przepisy ustawy.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przekaze Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego wnioski, o którym mowa w ust. 1, wraz z dołączonymi do nich dokumentami.

Art. 252.

1. Zakłady ubezpieczeń, które posiadają zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10 załącznika do ustawy, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, są obowiązane do ustanowienia reprezentantów do spraw roszczeń, o których mowa w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.
2. W przypadku nie dopełnienia przez zakład ubezpieczeń obowiązku, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego cofa zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie działu II grupy 10, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika.

Art. 253.

1. Zakłady ubezpieczeń, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa w art. 4 ust. 3, są obowiązane dostosować do tych wymagań nazwę lub firmę, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa w art. 11, są obowiązane dostosować do tych wymagań treść zawieranych umów ubezpieczenia, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Przepis art. 11 stosuje się do umów zawartych po dniu wejścia w życie ustawy.
3. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w formie towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają wymagań, o których mowa w rozdziale 4, są obowiązane dostosować się do tych wymagań w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 254.

1. Do zobowiązań powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.
2. Do spraw rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończonych stosuje się przepisy ustawy, o ile nie są one mniej korzystne dla ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Art. 255.

Z dniem wejścia w życie ustawy zawarte dotychczas umowy ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z funduszem inwestycyjnym, stają się z mocy prawa umowami ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym.

Art. 256.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Rzecznik Ubezpieczonych staje się Rzecznikiem Ubezpieczonych w rozumieniu ustawy.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy Biura Rzecznika Ubezpieczonych stają się pracownikami Biura Rzecznika Ubezpieczonych w rozumieniu ustawy.
3. Z dniem wejścia w życie ustawy majątek Rzecznika Ubezpieczonych staje się majątkiem Rzecznika Ubezpieczonych w rozumieniu ustawy.
4. Kadencja urzędującego w dniu wejścia w życie ustawy Rzecznika Ubezpieczonych powołanego na mocy ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej kończy się upływem 4 lat od dnia jego powołania.

Art. 257.

1. Do dnia powołania Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, funkcję Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego, pełni sekretarz stanu lub podsekretarz stanu wyznaczony przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.
2. Do dnia powołania Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego - Generalnego Inspektora Nadzoru Ubezpieczeniowego pracami Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego kieruje Prezes Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń, powołany na mocy ustawy, o której mowa w art. 262.

Art. 258.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Polska Izba Ubezpieczeń przekształca się w Polską Izbę Ubezpieczeń w rozumieniu ustawy.
2. Z dniem wejścia w życie ustawy Polska Izba Ubezpieczeń w rozumieniu ustawy wstępuje w prawa i obowiązki Polskiej Izby Ubezpieczeń.
3. Z dniem wejścia w życie ustawy majątek Polskiej Izby Ubezpieczeń staje się majątkiem Polskiej Izby Ubezpieczeń w rozumieniu ustawy.
4. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy Polskiej Izby Ubezpieczeń stają się pracownikami Polskiej Izby Ubezpieczeń w rozumieniu ustawy.

Art. 259.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Urząd Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego wstępuje w prawa i obowiązki Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń.
2. Z dniem wejścia w życie ustawy majątek Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń staje się majątkiem Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
3. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń stają się pracownikami Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
4. Przewodniczący Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, w terminie do dnia 30 kwietnia 2003 r., sporządzi bilans Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń za 2002 r. Wierzytelności i zobowiązania Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń według stanu na dzień 31 grudnia 2002 r. staną się wierzytelnościami i zobowiązaniami Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.

Art. 260.

Osoby, które zdały egzamin kwalifikacyjny dla aktuariuszy przed dniem wejścia w życie ustawy oraz spełniają warunki określone w art. 148 ust. 1, zostają z dniem wejścia w życie ustawy wpisane do rejestru aktuariuszy.

Art. 261.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, w zakresie w jakim nie są sprzeczne z przepisami ustawy, ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych oraz ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Art. 262.

Traci moc ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255).

Art. 263.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z tym, że:

- 1) przepisy art. 245 i art. 246 wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2002 r.,
- 2) przepisy art. 2 pkt 2, art. 9 ust. 3, art. 31, art. 32, art. 87 ust. 3 pkt 7, art. 92 ust. 2, art. 94 ust. 2, art. 96 ust. 2, rozdziału 7, art. 143 ust. 12 i 13, art. 158 oraz art. 253 wchodzi w życie z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej,
- 3) przepisy art. 9 ust. 2, art. 15, art. 30, art. 143 ust. 10 i 11 oraz art. 206 ust. 4 obowiązują do dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Załącznik do ustawy
z dnia.....(poz.....)

PODZIAŁ RYZYKA WEDŁUG DZIAŁÓW, GRUP I RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ

DZIAŁ I

Ubezpieczenia na życie

1. Ubezpieczenia na życie.
2. Ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci.
3. Ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem inwestycyjnym.
4. Ubezpieczenia rentowe.
5. Ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe, jeśli są uzupełnieniem ubezpieczeń wymienionych w grupach 1-4.

DZIAŁ II

Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe

1. Ubezpieczenia wypadku, w tym wypadku przy pracy i choroby zawodowej:
  - 1) świadczenia jednorazowe,
  - 2) świadczenia powtarzające się,
  - 3) świadczenia kombinowane,
  - 4) przewóz osób.
2. Ubezpieczenia choroby:
  - 1) świadczenia jednorazowe,
  - 2) świadczenia powtarzające się,
  - 3) świadczenia kombinowane.
3. Ubezpieczenia casco pojazdów lądowych, z wyjątkiem pojazdów szynowych, obejmujące szkody w:
  - 1) pojazdach samochodowych,
  - 2) pojazdach lądowych bez własnego napędu.
4. Ubezpieczenia casco pojazdów szynowych, obejmujące szkody w pojazdach szynowych.

5. Ubezpieczenia casco statków powietrznych, obejmujące szkody w statkach powietrznych.
6. Ubezpieczenia żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków żeglugi morskiej i statków żeglugi śródlądowej, obejmujące szkody w:
  - 1) statkach żeglugi morskiej,
  - 2) statkach żeglugi śródlądowej
7. Ubezpieczenia przedmiotów w transporcie, obejmujące szkody na transportowanych przedmiotach, niezależnie od każdorazowo stosowanych środków transportu.
8. Ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami, obejmujące szkody rzeczowe nie ujęte w grupach 3-7, spowodowane przez:
  - 1) ogień,
  - 2) eksplozję,
  - 3) burzę,
  - 4) inne żywioły,
  - 5) energię jądrową,
  - 6) obsunięcia ziemi lub tąpnięcia
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych (jeżeli nie zostały ujęte w grupie 3, 4, 5, 6 lub 7, wywołanych przez grad lub mróz oraz inne przyczyny (jak np. kradzież), jeżeli przyczyny te nie są ujęte w grupie 8.
10. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów lądowych z napędem własnym, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
11. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wszelkiego rodzaju, wynikającej z posiadania i użytkowania pojazdów powietrznych, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika
12. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za żeglugę morską i śródlądową, wynikającej z posiadania i użytkowania statków żeglugi śródlądowej i statków morskich, łącznie z ubezpieczeniem odpowiedzialności przewoźnika.
13. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej ogólnej) nie ujętej w grupach 10-12.
14. Ubezpieczenia kredytu, w tym:
  - 1) ogólnej niewypłacalności,
  - 2) kredytu eksportowego, spłaty rat, kredytu hipotecznego, kredytu rolniczego.
15. Gwarancja ubezpieczeniowa:
  - 1) bezpośrednia,
  - 2) pośrednia.
16. Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych, w tym:
  - 1) ryzyka zatrudnienia,
  - 2) niewystarczającego dochodu,
  - 3) złych warunków atmosferycznych,

- 4) utraty zysków,
  - 5) stałych wydatków ogólnych,
  - 6) nieprzewidzianych wydatków handlowych,
  - 7) utraty wartości rynkowej,
  - 8) utraty stałego źródła dochodu,
  - 9) pośrednich strat handlowych poza wyżej wymienionymi,
  - 10) innych strat finansowych.
17. Ubezpieczenia ochrony prawnej.
18. Ubezpieczenia świadczenia pomocy na korzyść osób, które popadły w trudności w czasie podróży lub podczas nieobecności w miejscu zamieszkania.